

2996/2014 ΣΤΕ (ΟΛΟΜ)

Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Οριοθέτηση, προστασία και αναβάθμιση των ορεινών όγκων της Αττικής. Τα κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 1515/1985 εκδιδόμενα προεδρικά διατάγματα δεν δύνανται να ορίζουν νέες χρήσεις γης ή να καθιστούν επιτρεπτή την αύξηση των υφισταμένων εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, οι οποίες επιδρούν δυσμενώς στα ευπαθή οικοσυστήματα των ορεινών όγκων. Κατ' εξαίρεση, είναι ανεκτή η διατήρηση των από μακρού χρόνου υφισταμένων στους ορεινούς όγκους εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, εφόσον πρόκειται για ήπιες χρήσεις, που δεν επιδεινώνουν τη λειτουργία τους ως οικοσυστημάτων. Οι διατάξεις του ν. 3937/2011 δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω. Δεν απαιτείτο η τήρηση των προϋποθέσεων και της διαδικασίας του άρθρου 21 του ν. 1650/1986. Το προσβαλλόμενο πρ.δ/γμα εκδόθηκε βάσει του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985, που προβλέπει πρόταση μόνον από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ και δεν έρχεται σε αντίθεση προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. α' του Συντάγματος. Το ΡΣΑ απαλλάσσει τη Διοίκηση από την υποχρέωση να υποβάλει το προσβαλλόμενο διάταγμα σε προηγούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση. Η πλημμέλεια της μη διεξαγωγής της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης δεν θα αφορά το σύνολο της περιοχής NATURA, αλλά μόνο το τμήμα της που έχει ενταχθεί στις ζώνες προστασίας Β, Δ1, Δ2 και Ε. Αντίθετες μειοψηφίες. Παραπομπή στο ΔΕΚ σχετικών προδικαστικών ερωτημάτων αναφορικά με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ και της οδηγίας 93/42/ΕΟΚ. Η αίτηση εισήχθη στην Ολομέλεια με πράξη του Προέδρου του ΣτΕ.

Αριθμός 2996/2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 15 Φεβρουαρίου 2013, με την εξής σύνθεση: Κων. Μενουδάκος, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ν. Ρόζος, Χρ. Ράμμος, Δ. Μαρινάκης, Μ. Καραμανώφ, Αικ. Σακελλαροπούλου, Μ. – Ελ. Κωνσταντινίδου, Α. – Γ. Βώρος, Π. Ευστρατίου, Ε. Νίκα, Γ. Τσιμέκας, Σπ. Μαρκάτης, Φ. Ντζίμας, Β. Καλαντζή, Μ. Παπαδοπούλου, Δ. Κυριλλόπουλος, Ε. Κουσιουρής, Β. Ραφτοπούλου, Κων. Κουσούλης, Κων. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνης, Κων. Πισπιρίγκος, Αντ. Χλαμπέα, Μ. Πικραμένος, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου - Σαρρή, Σύμβουλοι, Β. Πλαπούτα, Ολ. Παπαδοπούλου, Ι. Σύμπλης, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Ε. Κουσιουρής και Κων. Κουσούλης καθώς και ο Πάρεδρος Ι. Σύμπλης μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 25 Αυγούστου 2011 αίτηση:

του Δήμου Κρωπίας Αττικής, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Απόστολο Παπακωνσταντίνου (Α.Μ. 25904), που τον διόρισε με ειδική εντολή και πληρεξουσιότητα της Οικονομικής του Επιτροπής,

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο οποίος παρέστη με την Αφροδίτη Κουτούκη, Νομική Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 7 Νοεμβρίου 2011 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. Α, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών Δήμος επιδιώκει να ακυρωθεί το από 14.6.2011 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ τ. Δ' αριθμ. 187/16.6.2011) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Χρ. Ράμμου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος Δήμου, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται, κατά νόμον η καταβολή παραβόλου, ζητείται η ακύρωση του από 14.6.2011 π.δ. «Καθορισμός μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή-Ιλισίων» (Δ' 187/16.6.2011). Το διάταγμα αυτό εκδόθηκε κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, του άρθρου 11 του κυρωθέντος με το άρθρο μόνο του από 14.7.1999 π.δ/τος (Δ 580) Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας, στο οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 4 του ν. 1515/1985 (Α 18), με αυτό δε επιχειρείται ο καθορισμός των μέτρων για την προστασία του Υμηττού σε αντικατάσταση του από 31.8/20.10.1978 π.δ/τος "περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού" (Δ' 544), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το από 17/27.3.1981 π.δ/μα (Δ' 167).

2. Επειδή, η υπόθεση εισήχθη προς συζήτηση ενώπιον της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας με την από 7.11.2011 πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, λόγω μείζονος σπουδαιότητας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων 14 παρ. 2 εδ. α', 20 και 21 του π.δ/τος 18/1989 (Α' 8).

3. Επειδή, λόγω κωλύματος, κατά την έννοια του άρθρου 26 του Ν. 3719/2008 (Α' 214) του Συμβούλου Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, τακτικού μέλους της συνθέσεως που εκδίκασε την ανωτέρω υπόθεση, λαμβάνει μέρος αντ' αυτού στη διάσκεψη ως τακτικό μέλος ο Σύμβουλος Ε. Κουσιουρής, αναπληρωματικό μέχρι τώρα μέλος της συνθέσεως (πρβλ. ΣτΕ 2499/2012 Ολομ., 3500/2009 Ολομ. και Πρακτικό Διασκέψεως της Ολομελείας 115Α/2012).

4. Επειδή, η αίτηση αυτή ασκείται με έννομο συμφέρον από τον αιτούντα Δήμο, κατά το μέρος που αφορά την περιφέρειά του, ο οποίος προβάλλει ότι η ρύθμιση των χρήσεων γης που γίνεται με το προσβαλλόμενο διάταγμα σε εκτάσεις που εμπίπτουν στα διοικητικά του όρια βλάπτει το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, αλλά και τη γεωργική δραστηριότητα.

5. Επειδή, με τις διατάξεις του Συντάγματος, ιδίως του άρθρου 24 παρ. 1 και 6, το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον έχουν αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλισθεί αφενός η οικολογική ισορροπία και η διαφύλαξη των φυσικών πόρων και αφετέρου η διάσωση και προστασία των μνημείων και άλλων στοιχείων που συνθέτουν την πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας. Τα αρμόδια όργανα του Κράτους οφείλουν να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για την αποτελεσματική διαφύλαξη των προστατευόμενων αυτών αγαθών και, ειδικότερα, να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, παρεμβαίνοντας στον αναγκαίο βαθμό και στην οικονομική ή άλλη ατομική ή συλλογική δραστηριότητα. Κατά τη λήψη των ανωτέρω μέτρων, τα όργανα της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας οφείλουν να σταθμίζουν και άλλους παράγοντες, αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον, η επιδίωξη όμως των σκοπών αυτών και η στάθμιση των προστατευόμενων αντίστοιχων εννόμων αγαθών πρέπει να συμπορεύεται προς την υποχρέωση της Πολιτείας να μεριμνά για την προστασία του περιβάλλοντος κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται βιώσιμη ανάπτυξη. Περαιτέρω, από τις διατάξεις του ως άνω άρθρου 24, καθώς και των άρθρων 79 παρ. 8 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος προκύπτει ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός και ο έλεγχος της πολεοδόμησης ανατίθενται στην Πολιτεία, που οφείλει να θεσπίζει τις αναγκαίες ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος, οι άριστοι δυνατοί όροι διαβίωσης του πληθυσμού και η οικονομική ανάπτυξη στα πλαίσια της αρχής της αειφορίας (βιώσιμης ανάπτυξης). Ειδικότερα δε, κατά την έννοια των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων, η ίδρυση ή η επέκταση και η διαμόρφωση οικιστικής περιοχής πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο ευρύτερου σχεδιασμού και προγραμματισμού. Εξ άλλου, ουσιώδης όρος για τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι τα ολοκληρωμένα χωροταξικά σχέδια. Τα σχέδια αυτά θέτουν, με βάση την ανάλυση των δεδομένων και την πρόγνωση των μελλοντικών εξελίξεων, τους μακροπρόθεσμους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο για τη διαμόρφωση των οικιστικών περιοχών και των ελεύθερων χώρων στις εκτός σχεδίου περιοχές. Ο θεμελιώδης κανόνας της βιώσιμης ανάπτυξης ισχύει, κατά μείζονα λόγο, για τα ευαίσθητα οικοσυστήματα, των οποίων η ανάπτυξη, οικιστική, τουριστική και γενικώς οικονομική, πρέπει να συνδέεται με τη διατήρηση του χαρακτήρα τους και του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου και να μην παραβιάζει τη φέρουσα ικανότητά τους.

6. Επειδή, σε συμμόρφωση με τις ως άνω συνταγματικές επιταγές, ο ν. 1515/1985 «Ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (Α'

18), οι διατάξεις του οποίου κωδικοποιήθηκαν στο από 14.7.1999 π.δ. «Κώδικας Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας» (Δ' 580), (εφ' εξής Κ.Β.Π.Ν.), καθόρισε για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, η οποία περιλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 αυτού, την περιοχή του νομού Αττικής και τη Μακρόνησο πλην των Κυθήρων, ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας του περιβάλλοντος. Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ρ.Σ.Α.) ορίζεται κατά τις διατάξεις της αυτής ως άνω παραγράφου ως το σύνολο των στόχων, κατευθύνσεων, προγραμμάτων και μέτρων που προβλέπονται από το νόμο αυτό ως αναγκαία για τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας στα πλαίσια των πενταετών προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης (πρβλ. άρθρο 8 παρ. 1 Κ.Β.Π.Ν.). Στην επόμενη παράγραφο του ως άνω άρθρου ορίζεται "ότι το ΡΣΑ αποβλέπει στο σχεδιασμό και προγραμματισμό της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας μέσα στα πλαίσια της εθνικής χωροταξικής πολιτικής, στη χωροταξική δομή και οργάνωση της σε επίπεδο περιφέρειας, στη χωροταξική διάρθρωση των τομέων παραγωγής, του συστήματος μεταφορών, της κοινής τεχνικής υποδομής και του κοινωνικού εξοπλισμού καθώς και στην πολιτική γης και κατοικίας, στη λήψη μέτρων και στο σχεδιασμό για τη χωροταξική και τη νέα πολεοδομική δομή της πρωτεύουσας καθώς και στο σχεδιασμό περιοχών ή ζωνών ειδικού ενδιαφέροντος ή ειδικών προβλημάτων, στη λήψη μέτρων, όρων και περιορισμών για την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος. στο συντονισμό των προγραμμάτων και των μελετών που έχουν σχέση με το Ρ.Σ.Α. και που εκπονούνται από όλους τους άλλους φορείς, προκειμένου να εξασφαλίζεται η εφαρμογή τους κατά τις διατάξεις του παρόντος και στον καθορισμό των απαιτούμενων για την εφαρμογή τους παρεμβάσεων, των προτεραιοτήτων πραγματοποίησης και χρηματοδότησης καθώς και των θεσμικών, οικονομικών και διοικητικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν". Σύμφωνα, περαιτέρω, με το άρθρο 2 περ. α', β', γ', δ' του εν λόγω νόμου (πρβλ. άρθρο 9 περ. α', β', γ', δ' Κ.Β.Π.Ν.) το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος του εν λόγω ρυθμιστικού σχεδίου "ειδικότερα, περιλαμβάνει τα μέτρα και τις κατευθύνσεις για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και ιδίως, μέσα στα πλαίσια των κείμενων διατάξεων, μέτρα για: α) Την οικολογική ανασυγκρότηση της Αθήνας, την προστασία της γεωργικής γης, των δασών, των υδροτόπων και των άλλων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος. β) Την προστασία του τοπίου, των ακτών και των ειδικών περιοχών φυσικού κάλλους. γ) Την προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. δ) Τον περιορισμό της ρύπανσης από κάθε πηγή και ιδίως την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ρύπανσης του εδάφους και των νερών και της ηχορύπανσης. ε) Την αναβάθμιση ιδιαίτερα υποβαθμισμένων περιοχών". Με το άρθρο 3, εξ άλλου, (άρθρο 10 Κ.Β.Π.Ν.) καθορίζονται ως γενικότεροι μεν στόχοι και κατευθύνσεις για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας "α) Η ανάδειξη της ιστορικής φυσιογνωμίας της Αθήνας και η αναβάθμιση της κεντρικής περιοχής της. β) Η βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους τους κατοίκους της και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. γ) Η εξισορρόπηση των κοινωνικών ανισοτήτων από περιοχή σε περιοχή. δ) Η διεύρυνση των επιλογών κατοικίας και εργασίας, αναψυχής και ψυχαγωγίας σε κάθε περιοχή της πρωτεύουσας. ε) Η ποιοτική αναβάθμιση κάθε γειτονιάς και η προστασία των περιοχών κατοικίας από οχληρές λειτουργίες και χρήσεις" (παρ. 1), ως ειδικότεροι δε στόχοι σε σχέση με το εθνικό επίπεδο "α) Σταθεροποίηση του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με απώτερη προοπτική τη μείωσή του. β) Ανάσχεση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα με λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για

αναπροσανατολισμό των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια της χώρας κατά προτεραιότητα. γ) Ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας ως εθνικού κέντρου επιτελικών λειτουργιών διακυβέρνησης με αποκέντρωση προς την περιφέρεια της Χώρας των υπηρεσιών που δεν είναι επιτελικού επιπέδου ή δεν εξυπηρετούν την ίδια την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας” (παρ. 2). Ακολούθως στις παρ. 3 και 4 του εν λόγω άρθρου ορίζονται τα ακόλουθα: “Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις που καθορίζονται για την εξέλιξη της ίδιας της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας είναι οι ακόλουθοι: α) Η ανάδειξη και προστασία των ιστορικών στοιχείων και η οικολογική ανασυγκρότηση, ανάδειξη και προστασία του αττικού τοπίου, των ορεινών όγκων, των τοπίων φυσικού κάλλους και των ακτών. β) Η μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος για να εξασφαλιστεί η επιθυμητή ποιότητα των φυσικών αποδεκτών, με λήψη μέτρων που αφορούν τις κάθε είδους πηγές εκπομπής ρύπων, με κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής, παροχή κινήτρων, επιβολή τελών και διοικητικών ποινών. γ) Η βελτίωση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής με βελτίωση της λειτουργίας της πόλης, ανακατανομή λειτουργιών και δραστηριοτήτων, ενίσχυση του συστήματος μαζικών μεταφορών, απομάκρυνση οχληρών εγκαταστάσεων και λειτουργιών από τις περιοχές κατοικίας. δ) Η οικονομική ανασυγκρότηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών δραστηριοτήτων, σχετική ενίσχυση της βιοτεχνίας και ελαφράς βιομηχανίας, με περιβαλλοντικά κριτήρια και ανάσχεση, έλεγχο και εκσυγχρονισμό του τριτογενούς τομέα. ε) Η άμβλυση των ανισοτήτων στην κατανομή του κοινωνικού εξοπλισμού και στην ποιότητα του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος με ανακατανομή χρήσεων, λειτουργιών και επενδύσεων προς όφελος κυρίως των δυτικών και των λοιπών υποβαθμισμένων περιοχών. στ) Ο σχεδιασμός και προγραμματισμός της πολεοδομικής και οικιστικής ανάπτυξης με εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής κατοικίας και γης και επεκτάσεις του σχεδίου πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές αυθαιρέτων με στόχο την αναβάθμισή τους και την ενσωμάτωσή τους στον πολεοδομικό ιστό. ζ) Η διαφύλαξη της πρωτεύουσας από θεομηνίες και ο απρόσκοπτος εφοδιασμός της με λήψη των αναγκαίων μέτρων για αντιπλημμυρική και αντισεισμική προστασία, εξοπλισμό της με τα απαραίτητα δίκτυα υποδομής και ανάπτυξη των τοπικών δυνατοτήτων παραγωγής ειδών διατροφής. 4. Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις για τη χωροταξική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και τη νέα πολεοδομική δομή της είναι οι ακόλουθοι: α) Η θεώρηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, όπως αυτή ορίζεται στα διαγράμματα του άρθρου 15, ως αυτοτελούς χωροταξικής ενότητας της Χώρας που μπορεί να υποδιαιρείται σε χωροταξικές υποενότητες έτσι ώστε να επιτυγχάνεται: Αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων κάθε υποενότητας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και ειδικότερα πλήρη αξιοποίηση των ιδιαίτερων δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της, των φυσικών και των πλουτοπαραγωγικών της πόρων. Ισόρροπη κατανομή των κεντρικών λειτουργιών που καλύπτουν τις ανάγκες κάθε υποενότητας με σκοπό να λειτουργεί με σχετική αυτάρκεια. β) Η ανασυγκρότηση του αστικού ιστού με την ανάσχεση της εξάπλωσης και την εξυγίανση της πόλης, τη δημιουργία πολυκεντρικής δομής, τον έλεγχο χρήσεων γης καθώς και των πυκνοτήτων, την ανασυγκρότηση της γειτονιάς καθώς και την αναβάθμιση και αποσυμφόρηση της κεντρικής περιοχής της Αθήνας και του Πειραιά με έμφαση στη διατήρηση και ανάδειξη του ιστορικού τους χαρακτήρα. γ) Η ανακατανομή βασικών χρήσεων και λειτουργιών. δ) Η βελτίωση και οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών με λειτουργική διασύνδεση όλων των μέσων μεταφοράς. ε) Ο προγραμματισμός ποιοτικών παρεμβάσεων μεγάλης κλίμακας”.

Τέλος, στα άρθρα 4 του νόμου [όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 παρ. 2 του ν. 2052/1992 (Α' 94)-άρθρο 11 Κ.Β.Π.Ν.], 5 [όπως η παρ. 5 αυτού αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2052/1992 (άρθρο 12 του Κ.Β.Π.Ν.)], και 15 [όπως τροποποιήθην με την παρ. 4 του προαναφερθέντος ν. 2052/1992 και με το άρθρο 1 Ν. 2730/1999 -ΦΕΚ Α 130/1999- ισχύει (άρθρο 22 Κ.Β.Π.Ν.)] ορίζονται τα ακόλουθα: "Άρθρο 4. 1. Το Ρ.Σ.Α. και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος πραγματοποιούνται με τα μέτρα του παραρτήματος και τα διαγράμματα (άρθρο 15). Τα διαγράμματα αυτά είναι: α) Το διάγραμμα 1: "Ρυθμιστικό σχέδιο της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας" (1Α Ηπειρωτικό Τμήμα - 1Β Νησιωτικό Τμήμα). β) Το διάγραμμα 2: "Οριστική οργάνωση". γ) Το διάγραμμα 3: "Κεντρική περιοχή Αθήνας". δ) Το διάγραμμα 4: "Κεντρική περιοχή Πειραιά". Οικισμοί προ του έτους 1923 ή οικισμοί με εγκεκριμένο σχέδιο που ενδεχόμενα δεν σημειώνονται στα πιο πάνω διαγράμματα δεν θίγονται από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. 2. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και οι φορείς του δημόσιου τομέα υποχρεούνται να προσαρμόζουν τα προγράμματα τους που αφορούν την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας με το ρυθμιστικό σχέδιο και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος. 3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων συμπληρώνονται, εξειδικεύονται, διευκρινίζονται και τροποποιούνται μερικά το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος χωρίς μεταβολή των στόχων και κατευθύνσεών τους ύστερα από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας. Άρθρο. 5. 1. Ιδρύεται Οργανισμός ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας που ονομάζεται "Οργανισμός Αθήνας" και είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. 2. Ο Οργανισμός εδρεύει στην Αθήνα και έχει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος. 3. Έργο του Οργανισμού είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής και η εξασφάλιση της πραγματοποίησης του ρυθμιστικού σχεδίου της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, η εκπόνηση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και η μέριμνα για την έγκρισή τους, η μέριμνα για την εναρμόνιση με το ρυθμιστικό σχέδιο και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος των επιμέρους προγραμμάτων των οικείων φορέων, η παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η εκπόνηση προδιαγραφών περιβαλλοντικών μελετών και η μέριμνα για τη μελέτη και εφαρμογή μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και ο έλεγχος έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον. 4. Για την εκπόνηση και έγκριση των Γ.Π.Σ. της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33). Στην περίπτωση αυτή αντί της γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος ή του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του νομού, κατά την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 3, γνωμοδοτεί η Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού. 5. Για την εκπλήρωση του έργου του ο Οργανισμός μπορεί να συντάσσει τις απαιτούμενες μελέτες για τις εξειδικεύσεις του ρυθμιστικού σχεδίου και τα προγράμματα εφαρμογής τους. Στις περιπτώσεις που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται γνωμοδότηση του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος για έκδοση προεδρικών διαταγμάτων καθορισμού Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), Ζώνης Αγοράς Συντελεστού (Ζ.Α.Σ.), Ζώνης Αστικού Αναδασμού (Ζ.Α.Α.), Ζώνης Ενεργού Πολεοδομίας (Ζ.Ε.Π.), νοείται γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας. Ο Οργανισμός μεριμνά επίσης για τη μερική τροποποίηση ή αναθεώρηση

μέτρων, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 και συντονίζει τις ενέργειες δημόσιων υπηρεσιών και όλων των φορέων του δημόσιου τομέα, των οποίων η δραστηριότητα επεκτείνεται στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15. Παράρτημα - Διαγράμματα. Το παράρτημα περιέχει τις ειδικότερες κατευθύνσεις και μέτρα για τη χωροταξική και την πολεοδομική ανασυγκρότηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και για την αντιμετώπιση της ρύπανσης του περιβάλλοντος της.

1. Ειδικότερες κατευθύνσεις για τη χωροταξική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας.

1.1. Στα πλαίσια της λειτουργικής χωροταξικής οργάνωσής της, η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας υποδιαιρείται στις ακόλουθες πέντε οργανικές υποενοότητες, όπως αυτές προσδιορίζονται στα διαγράμματα ΙΑ και ΙΒ.- Λεκανοπέδιο και Σαλαμίνα με κέντρο την Αθήνα.- Δυτική Αττική με κέντρο τα Μέγαρα.- Βόρεια Αττική με κέντρο το Καπανδρίτι.- Ανατολική Αττική με κέντρο το Λαύριο.- Νησιωτική Αττική με κέντρο την Αίγινα.

1.2.1. Για την αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της πρωτεύουσας και την οικονομική ανασυγκρότηση των υποενοτήτων της, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία και ανάπτυξη της γεωργικής γης και του πρωτογενούς τομέα γενικότερα. Ειδικότερα η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 16 παρ. 5 του Ν. 1360/1983 (ΦΕΚ 65) επεκτείνεται και στις εξής επιχειρήσεις του νομού Αττικής που επεξεργάζονται αποκλειστικά προϊόντα του νομού: α. Αγροτοβιομηχανίες που ιδρύονται στο νόμο σύμφωνα με το Π.Δ. 84/1984. β. Επιχειρήσεις του άρθρου 2 παρ. 1 εδ. θ του Ν. 1262/1982 (ΦΕΚ 70).

1.2.2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών και Γεωργίας και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθορίζονται οι ζώνες γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας.

1.2.3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθορίζονται οι όροι, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις επιδότησης για την αύξηση των εντατικών καλλιεργειών, των θερμοκηπίων και της ερασιτεχνικής καλλιέργειας εντός των ζωνών αυτών και η παροχή κινήτρων.

1.2.4. Ο υπολογισμός του φόρου κληρονομιάς για εκτάσεις που περιλαμβάνονται στη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου Αττικής γίνεται στην αξία που έχουν οι εκτάσεις αυτές, σύμφωνα με την κατά το νόμο χρήση τους ως γεωργικής γης. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής μπορεί να ορισθούν με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο της παραγράφου αυτής. Τα παραπάνω εφαρμόζονται και για εκτάσεις της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας που, αν και περιβάλλονται από εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, ρητώς χαρακτηρίζονται ως χώροι "εκτός σχεδίου" που προορίζονται για γεωργική εκμετάλλευση.

1.3. Για την ισόρροπη κατανομή των κεντρικών πολεοδομικών λειτουργιών σε κάθε χωροταξική υποενοότητα λαμβάνονται μέτρα για: α) Την ανάπτυξη των κέντρων των περιφερειακών υποενοτήτων και συγκεκριμένα του Λαυρίου, των Μεγάρων και του Καπανδριτίου σε αστικά κέντρα μεσαίου μεγέθους με χωροθέτηση σ' αυτά κεντρικών λειτουργιών του επιπέδου της υποενοότητας, στην οποία βρίσκονται, με οργάνωση οικιστικών προγραμμάτων καθώς και ζωνών οικονομικών δραστηριοτήτων. β) Την ανάπτυξη και οργάνωση δευτερευόντων αστικών κέντρων σε κάθε υποενοότητα σε σημερινούς οικισμούς που παρουσιάζουν θετικές αναπτυξιακές τάσεις.

2. Ειδικότερες κατευθύνσεις και μέτρα για την πολεοδομική ανασυγκρότηση της πρωτεύουσας.

2.1. Στα πλαίσια της ανασυγκρότησης του αστικού ιστού λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, τη δημιουργία περισσότερων κέντρων στην πόλη, τον έλεγχο χρήσεων γης, την ανασυγκρότηση της γειτονιάς, την επέκταση των σχεδίων κατά οργανικές πολεοδομικές ενότητες (γειτονίες).

2.1.1. Ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης.

Η ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης επιδιώκεται με- Απαγόρευση των κατατμήσεων γης, περιορισμένες επεκτάσεις του σχεδίου πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές κατοικίας, ταυτόχρονη εξασφάλιση των αναγκαίων χώρων κοινωνικής υποδομής και περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.- Ανάπλαση των υποβαθμισμένων περιοχών κατοικίας.- Οργανωμένα στεγαστικά προγράμματα.- Δημιουργία Ολυμπιακού Χωριού στη θέση Λεκάνες Δήμου Αχαρνών, με χρήση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών, το οποίο μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργήσει ως πρότυπος οικιστικός πυρήνας.- Συσχετίσεις των εκτάσεων που ανήκουν σε υπάρχοντες οικοδομικούς συνεταιρισμούς με τις περιοχές επεκτάσεων και επιδίωξη συνενώσεων των οικοδομικών συνεταιρισμών ώστε να περιοριστεί η οικιστική εξάπλωση. Δεν εγκρίνεται η σύσταση νέων οικοδομικών συνεταιρισμών στην περιοχή της Αθήνας, εκτός αν οι εκτάσεις τους αφορούν τις περιοχές επεκτάσεων και αναπλάσεων της παραγράφου αυτής.- Προστασία των ακτών από την εξάπλωση της οικιστικής χρήσης και των περιφράξεων. 2.1.2. Δημιουργία πολυκεντρικής πόλης .Η δημιουργία πολυκεντρικής πόλης επιδιώκεται με:- Δημιουργία νέων δυναμικών κέντρων σε αδόμητη γη.- Αποσυμφόρηση των μητροπολιτικών κέντρων της Αθήνας και του Πειραιά.- Ιδιαίτερη ενίσχυση των κέντρων δήμων υπερτοπικής σημασίας.- Ενίσχυση των σημερινών κέντρων δήμων, συνοικιών, γειτονιών. Στο πλαίσιο της δημιουργίας πολυκεντρικής δομής καθορίζονται στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας τα ακόλουθα κέντρα κατά κατηγορία: - Μητροπολιτικά: στις κεντρικές περιοχές της Αθήνας και του Πειραιά. - Δευτερεύοντα κέντρα χωροταξικής υποενοότητας Λεκανοπεδίου: στο Μαρούσι, Ελληνικό, Χαϊδάρι και Μενίδι.- Κέντρα των υπόλοιπων χωροταξικών υποενοτήτων: στα Μέγαρα, Καπανδρίτι, Λαύριο και Αίγινα.- Κέντρα δήμου με υπερτοπική σημασία: στους Αγ. Αναργύρους, Περιστέρι, Αιγάλεω, Κορυδαλλό, Νίκαια, Μοσχάτο, Καλλιθέα, Ν. Σμύρνη, Γλυφάδα, Κηφισιά, Ζωγράφου, Αγ. Παρασκευή, Χαλάνδρι, Κηφισιά, Ν. Ιωνία, Ελευσίνα, Ασπρόπυργο, Αυλώνα, Ν. Μάκρη, Ραφήνα, Κορωπί, Μαρκόπουλο Μεσογαίας.- Κέντρα δήμου, συνοικίας, γειτονιάς. 2.1.3. Έλεγχος χρήσεων γης. Ο έλεγχος των χρήσεων γης αποβλέπει στην αναστολή της επέκτασης των κεντρικών λειτουργιών κατά μήκος των δρόμων, στη σταδιακή οργάνωση των κεντρικών λειτουργιών στα πολεοδομικά κέντρα της προηγούμενης παραγράφου καθώς και στη δημιουργία βιομηχανικών - βιοτεχνικών πάρκων και ζωνών ειδικών χρήσεων, έτσι, ώστε οι περιοχές κατοικίας σταδιακά να απαλλαγούν από οχληρές χρήσεις. 2.1.4. Ανασυγκρότηση της γειτονιάς. Η ανασυγκρότηση της γειτονιάς γίνεται με τη συλλογική δραστηριοποίηση των ίδιων των κατοίκων της και περιλαμβάνει την πολεοδομική, κοινωνική και λειτουργική της αναδιοργάνωση και την περιβαλλοντική της αναβάθμιση με οργάνωση του κέντρου κάθε γειτονιάς και δημιουργία ενός ενιαίου δικτύου ροής πεζών, πρασίνου, ελεύθερων χώρων καθώς και χώρων κοινωνικού εξοπλισμού. 2.1.5. Επέκταση του σχεδίου κατά οργανικές πολεοδομικές ενότητες (γειτονίες). Η επέκταση του σχεδίου κατά γειτονιές γίνεται με εξασφάλιση των αναγκαίων χώρων για κοινωνική υποδομή. 2.2. Στα πλαίσια επαναπροσδιορισμού των κεντρικών περιοχών της Αθήνας και του Πειραιά και με στόχο τη γενικότερη ποιοτική αναβάθμιση τους, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για περιορισμό των κεντρικών λειτουργιών, απομάκρυνση του χονδρεμπορίου και των οχληρών βιομηχανιών και επαναφορά της κατοικίας για ανάδειξη του ιστορικού χαρακτήρα των περιοχών και του ρόλου τους ως μητροπολιτικών κέντρων διεθνούς ακτινοβολίας. Ειδικότερα, στην κεντρική περιοχή της Αθήνας διαμορφώνεται το οδικό δίκτυο έτσι ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατό η διαμπερής διέλευση οχημάτων μέσα από τις οικιστικές ενότητες (γειτονιές, συνοικίες) και δημιουργείται ενιαίο δίκτυο ροής πεζών,

ελεύθερων και ιστορικών χώρων και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην αναβάθμιση του δυτικού τμήματος της κεντρικής περιοχής της Αθήνας με μεταφορά σ' αυτό πολιτιστικών και διοικητικών λειτουργιών με εστίες τις περιοχές Γκαζιού - Κεραμεικού, τις περιοχές των σταθμών Λαρίσης - Πελοποννήσου και την Ιερά Οδό. 2.3. Για την ανακατανομή δομικών χρήσεων με στόχο την άνετη λειτουργία της πόλης και τη διευκόλυνση ή τον περιορισμό των μετακινήσεων από τους τόπους κατοικίας στους τόπους εργασίας, κατανάλωσης και αναψυχής, λαμβάνονται τα εξής μέτρα: α... β... γ... δ. Για την αναψυχή - ψυχαγωγία υπερτοπικής σημασίας. Δημιουργία συστήματος υπερτοπικών πόλων αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών που εξυπηρετούν ολόκληρη την έκταση της πόλης: Στην περιοχή του Φαληρικού Ορμου με προσχώσεις μεγάλης κλίμακας, στη λοφοσειρά των Τουρκοβουνίων με ανάπλαση των ανεργών λατομείων, στην Πεντέλη με ταυτόχρονη ανασυγκρότηση του τοπίου στο Αιγάλεω με συνολική ανάπλαση του ορεινού όγκου σε μεγάλο πάρκο και με εστίες λατομεία Νίκαιας (Σελεπίτσαρη), Κορυδαλλού, και Πετρούπολης, στα λατομεία του Βύρωνα και στη χερσόνησο του Π.Ι.Κ.Π.Α. στη Βούλα, στην περιοχή του παλιού πυριτοδοποιείου στο Αιγάλεω, στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής και στο Γουδί, στην έκταση ιδιοκτησίας των Δήμων Αθήνας και Ζωγράφου, καθώς και στον Πύργο Βασιλίσσης και στην περιοχή του Αγίου Κοσμά και στην περιοχή του Ελαιώνα / Βοτανικού σε έκταση εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων, καθώς και στην περιοχή της Λεωφόρου Αλεξάνδρας, Ο.Τ. 22 περιοχής 69. "Δημιουργία ενιαίου δικτύου σε ολόκληρη την έκταση του ηπειρωτικού τμήματος της περιοχής της Αθήνας με κατά το δυνατό σύνδεση και ενοποίηση των χώρων και πεζοδρόμων, των ιστορικών και αρχαιολογικών τόπων, του περιαστικού πρασίνου, των ορεινών όγκων και των ακτών. Διαμόρφωση ενιαίου δικτύου πεζοδρόμων και ποδηλοτοδρόμων... 2.5. Για την ποιοτική αναβάθμιση της πρωτεύουσας, προωθούνται οι πιο κάτω ποιοτικές παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας:- Η ανάπλαση παλιών προσφυγικών περιοχών όπως στην Καισαριανή...". Στο τελευταίο αυτό άρθρο (15) συμπεριλαμβάνονται και γενικά διαγράμματα της περιοχής Αττικής, στα αποτυπώνονται σε μικρή κλίμακα και σε γενικές γραμμές με διαγράμμιση από λεπτά στίγματα οι προς προστασίαν ορεινοί όγκοι (μεταξύ των οποίων και εκείνος του Υμηττού).

7. Επειδή, από το προεκτεθέν νομικό πλαίσιο συνάγεται ότι οι διατάξεις του ν. 1515/1985, οι οποίες προβλέπουν κατευθύνσεις, προγράμματα και μέτρα για την αναβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και εναρμονίζονται προς τις κατευθύνσεις που καθορίστηκαν μεταγενεστερώς με το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, δεσμεύουν τη Διοίκηση κατά την άσκηση της κανονιστικής της εξουσίας ή την έκδοση ατομικών πράξεων. Εξ άλλου, με τα κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 1515/1985 εκδιδόμενα προεδρικά διατάγματα, προς συμπλήρωση και εξειδίκευση του προγράμματος προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και την πραγμάτωση των οριζόμενων ως καθοριστικής σημασίας στόχων και κατευθύνσεών του, δύνανται να τροποποιούνται οι όροι και περιορισμοί δομήσεως και των οικισμών με εγκεκριμένα σχέδια πόλεως, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα όρια της περιοχής παρέμβασης. Περαιτέρω, τα διατάγματα, τα οποία προτείνονται βάσει της ανωτέρω εξουσιοδοτήσεως με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και ιδίως την οριοθέτηση, προστασία και αναβάθμιση των ορεινών όγκων της Αττικής και των οικοσυστημάτων τους και την ανάσχεση της εξάπλωσης των πόλεων και οικισμών, πρέπει, κατ'

αρχήν, να καταλαμβάνουν το σύνολο της οριοθετούμενης στη μελέτη των αρμοδίων επιστημόνων ως προστατευτέας εκτάσεως, δεν δύνανται δε να ορίζουν, εκτός αν συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος που δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με άλλο τρόπο, νέες χρήσεις γης ή να καθιστούν επιτρεπτή την αύξηση των υφισταμένων εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, οι οποίες, ως εκ της φύσεως ή της θέσεώς τους, επιδρούν δυσμενώς στα ευπαθή οικοσυστήματα των ορεινών όγκων και άγουν σε ανατροπή της φυσικής τους ισορροπίας. Κατ' εξαίρεση, είναι ανεκτή η διατήρηση των από μακρού χρόνου υφισταμένων στους ορεινούς όγκους εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, εφ' όσον, πάντως, πρόκειται για ήπιες χρήσεις, οι οποίες δεν επιδεινώνουν τη λειτουργία τους ως οικοσυστημάτων.

8. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο ορεινός όγκος του Υμηττού διέπεται από διάφορα καθεστώτα προστασίας. Με την υπ' αριθμ. 25638/1968 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (Β' 669), το περιεχόμενο της οποίας επαναλήφθηκε στην υπ' αριθμ. 25638/1969 απόφαση του ίδιου οργάνου (Β' 236), χαρακτηρίστηκε ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους χάριν «... της διατήρησης και προστασίας του χαρακτήρος αυτών εκ της ασυδότης κατατμήσεως και ατάκτου οικοδομήσεως». Με το π.δ. 91/1974 (Α' 31) κηρύχθηκε ως Αισθητικό Δάσος έκταση περίξ της Ιεράς Μονής Καισαριανής, έχει δε ιδρυθεί εντός του όρους και Καταφύγιο Αγρίας Ζωής με την υπ' αριθμ. 38070/1976 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Β' 683). Ολοκληρωμένο καθεστώς προστασίας του όρους θεσπίζεται για πρώτη φορά με το από 31.8/20.10.1978 π.δ/μα (Δ' 544)', το οποίο προέβλεψε δύο ζώνες (Α και Β) προστασίας και καθόρισε τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά ζώνη. Ως ζώνη Α προσδιορίστηκε η ορεινή περιοχή και ως ζώνη Β η γύρω από την ζώνη Α περιοχή. Η ζώνη Α καθορίστηκε ως “περιοχή αναψυχής, περιπάτου και υγείας” εντός της οποίας επιτρέπη η δόμηση μόνο κτιρίων αναψυχής και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Στη ζώνη αυτή το μέγιστο εμβαδόν των επιτρεπομένων κτιρίων ορίσθηκε σε 150 τετραγωνικά μέτρα, ενώ ως μέγιστος αριθμός ορόφων ορίσθηκε ένας, με μέγιστο ύψος τρία και ήμισυ (3,5) μέτρα, αυξανόμενο κατά δύο μέτρα για την κατασκευή στέγης. Στην ίδια ζώνη επιτρέπη η κατασκευή του απαραίτητου δικτύου οδών και πεζοδρόμων, ενώ απαγορεύθηκε η ανόρυξη και εκμετάλλευση μεταλλείων μέσα στη ζώνη αυτή (άρθρο 2). Η ζώνη Β καθορίστηκε ως “περιοχή εγκαταστάσεων μόνο κοινωφελών λειτουργιών εντός της οποίας επιτρέπεται η δόμησης μόνον κτιρίων χρήσεως αθλητισμού, πολιτιστικών εκδηλώσεων, νοσοκομείων και θεραπευτηρίων εν γένει, διδακτηρίων, ορφανοτροφείων, ασύλων και εν γένει κτιρίων προς εξυπηρέτησιν αναλόγων ευαγών σκοπών, η δημιουργία αλσών, πάρκων και εν γένει χώρων πρασίνου, ως και η ανόρυξις φρεάτων και αι συναφείς αντλητικά εγκαταστάσεις και υδαταποθήκαι”. Μέσα στην εν λόγω ζώνη και σε συγκεκριμένη έκταση, στην περιφέρεια του Δήμου Βύρωνος, επιτρέπη ο καθορισμός εκτάσεως υποδοχής για οικιστική ανάπτυξη (άρθρο 3). Λόγω της αξιόλογης βιοποικιλότητάς του, το όρος ιδίως ως προς τη χλωρίδα και την ορνιθοπανίδα, έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) «Υμηττός, Αισθητικό Δάσος Καισαριανής-Λίμνη Βουλιαγμένης» (GR 3000006), σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ (“Για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας”-L 206/ 22.7.1992), ενώ έχει χαρακτηριστεί και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.), σύμφωνα με την οδηγία 2009/147/ΕΚ («περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών») με την ονομασία «Όρος Υμηττός» (GR 3000015) Σύμφωνα με την παράγραφο 4.1 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60) το όρος

Υμηττός, ως Τ.Κ.Σ., αποτελεί Ειδική Ζώνη Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.), και σύμφωνα με την παράγραφο 4.2 του ίδιου άρθρου, λόγω του χαρακτηρισμού του ως Ζ.Ε.Π., αποτελεί μέρος των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura. Η υπαγωγή του όρους σε πλείονα καθεστώτα προστασίας δεν ήταν αρκετή ώστε να αποτρέψει την υποβάθμισή του, κυρίως λόγω των αυξημένων οικιστικών πιέσεων και της χωροθέτησης χρήσεων ασύμβατων με την περιοχή που οφείλονται κατά βάση στη γειτνίασή του με τον οικιστικό ιστό της Αττικής. Προς το σκοπό αναβάθμισης της προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού και προσαρμογής των προγενέστερων σχετικών ρυθμίσεων στις διατάξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών (Ρ.Σ.Α.), ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (Ο.Ρ.Σ.Α.) κίνησε τη διαδικασία τροποποίησης του από 31.8.1978 π.δ. Η νέα οριοθέτηση των ζωνών προστασίας και ο καθορισμός των χρήσεων στις επιμέρους ζώνες στηρίζονται στα πορίσματα της «Μελέτης προστασίας ορεινού όγκου Υμηττού» (2009) του Ο.Ρ.Σ.Α. και του ερευνητικού προγράμματος «Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδί-Ιλισσός» του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Ειδικότερα, στη μελέτη προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού καταγράφονται, περιγράφονται και αναλύονται σε αυτοτελείς ενότητες: α) τα γενικά χαρακτηριστικά του όρους, β) τα γεωλογικά στοιχεία, γ) το κλίμα, δ) το έδαφος και η υδρολογία, ε) η χλωρίδα και η πανίδα, στ) τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία, ζ) το τοπίο της περιοχής, η) το ιδιοκτησιακό καθεστώς, θ) οι χρήσεις γης στους τομείς της οικιστικής ανάπτυξης, της γεωργίας και κτηνοτροφίας, των λατομικών δραστηριοτήτων, της βιομηχανίας, των στρατοπέδων, των νεκροταφείων, των δραστηριοτήτων πολιτισμού-αθλητισμού, των δασικών χρήσεων αναψυχής και μελισσοκομίας, της κτηνοτροφίας, της εκπαίδευσης, των ιδρυμάτων, των τεχνικών υποδομών και ειδικότερα του οδικού δικτύου, του δικτύου εγκαταστάσεων κοινωφελών χρήσεων και ι) το νομικό καθεστώς (σελ. 1 - 58). Επίσης, εξετάζονται ειδικότερα τα προβλήματα προστασίας του όρους, δηλαδή οι σχέσεις και οι αντιθέσεις των χρήσεων γης και των δραστηριοτήτων που έχουν αναπτυχθεί στο παρελθόν και εξακολουθούν να υφίστανται ή έχουν δημιουργηθεί με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο προστασίας. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίζονται αφορούν τις πιέσεις για την ανάπτυξη του οικιστικού ιστού στις πλαγιές του ορεινού όγκου και ιδίως την αυθαίρετη δόμηση, είτε με τη μορφή οργανωμένων οικισμών, όπως οι οικισμοί Χερώνματος, Σκάρπιζας και Προσήλιου, είτε με τη μορφή μεμονωμένων αυθαιρέτων, η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή τόσο για το οικοσύστημα όσο και για τις χρήσεις αναψυχής του πληθυσμού, διότι συνοδεύεται από καταπατήσεις, εμπρησμούς και καταστροφή των αναδασώσεων. Στην ίδια μελέτη γίνεται εκτενής αναφορά στην εκτός σχεδίου αυθαίρετη δόμηση, η οποία αναπτύχθηκε κατά το παρελθόν και είχε ως συνέπεια τη δημιουργία, σε ορισμένες περιπτώσεις, οικισμών μέσα στις υφιστάμενες ζώνες προστασίας του Υμηττού, στις περιοχές Χέρωμα, Ανάληψη, Γύρισμα, Σκάρπιζα, Προφήτης Ηλίας και Πανόραμα καθώς και στο γεγονός ότι για ορισμένες από τις περιοχές αυτές προτάθηκε κατά το παρελθόν η εξαίρεσή τους από το διάταγμα προστασίας, για την οποία, όμως, το Συμβούλιο Επικρατείας με το υπ' αριθμ. 67/1998 πρακτικό γνωμοδότησε ότι δεν ήταν νόμιμη, για το λόγο δε αυτό με το προσβαλλόμενο διάταγμα οι εκτός σχεδίου υφιστάμενοι οικισμοί δεν εξαιρούνται από τις ζώνες προστασίας (σελ. 43-44). Ειδικότερα, στην περιοχή του Κορωπίου, υπάρχουν τρεις πυρήνες συσπείρωσης αυθαιρέτων που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια, η Σκάρπιζα και το Κίτσι στην Β' ζώνη και ο Προφήτης Ηλίας στην Α' ζώνη. Στη μελέτη εκτίθεται περαιτέρω, ότι στην πλευρά του ορεινού όγκου προς τα Μεσόγεια, η δυνατότητα εγκατάστασης κοινωφελών δραστηριοτήτων επέτρεψε τη δημιουργία μεγάλων σχολικών συγκροτημάτων, τα οποία δεν ήταν απαραίτητα

να χωροθετηθούν σε περιοχή προστασίας, ότι το φαινόμενο έγινε εντονότερο μετά την έκδοση του π.δ. καθορισμού Ζ.Ο.Ε. στην περιοχή των Μεσογείων, στις ζώνες της οποίας δεν είναι δυνατή η εγκατάσταση κοινωφελών χρήσεων, με αποτέλεσμα η Β' ζώνη προστασίας του Υμηττού να εξελιχθεί εκ των πραγμάτων σε περιοχή εγκατάστασης των παραπάνω δραστηριοτήτων, γεγονός που δεν περιλαμβανόταν στον αρχικό σχεδιασμό και με τους ισχύοντες όρους δόμησης επιβαρύνει σημαντικά το περιβάλλον στον ορεινό όγκο (σελ. 59). Διαπιστώνεται δε ότι η δυνατότητα ανέγερσης κάποιων αστικών χρήσεων με βάση το προγενέστερο π.δ. του 1978 επιβάρυνε κυρίως τη γεωργική χρήση που αναπτύσσεται στην περιοχή του Δήμου Κορωπίου και ότι θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για να προστατευθεί το φυσικό τοπίο της περιοχής (σελ. 44). Κατόπιν αξιολογήσεως των ρυθμίσεων του προγενέστερου διατάγματος προστασίας και της δημιουργηθείσας πραγματικής κατάστασης που προπαρατέθηκε, σύμφωνα με την οποία ο Υμηττός τείνει να περικυκλωθεί σχεδόν καθ' ολοκληρίαν από οικιστικό ιστό, η πρόταση της μελέτης συνίσταται αφ' ενός στην προστασία του ορεινού όγκου από την οικιστική εξάπλωση και τις ασύμβατες χρήσεις και αφ' ετέρου στην ανάδειξη των χαρακτηριστικών του. Προς τούτο, η ζώνη Α' διαμορφώνεται ώστε να περιλαμβάνει περιοχές με διαφορετική φυσιογνωμία, αλλά το ίδιο σημαντικές ως αντικείμενο προστασίας, καθώς στο βόρειο τμήμα, με έντονο δασικό και ορεινό χαρακτήρα, συγκεντρώνεται το σύνολο των μοναστηριών, ενώ το νότιο τμήμα είναι ένας εκτεταμένος θαμνώνας που σχετίζεται με την παραγωγή μελιού. Αξιόλογα σπήλαια και σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα βρίσκονται σε όλη την έκταση του όρους. Με βάση τα παραπάνω, προτείνεται η επέκταση της Α' ζώνης στο σύνολο σχεδόν του ορεινού όγκου που έχει οριοθετηθεί στο πλαίσιο του δικτύου Natura και η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής, τα δάση, οι φρυγανώδεις οικότοποι που διαμορφώνουν ένα ιδιαίτερο αττικό τοπίο, η πανίδα, ο γεωλογικός πλούτος, τα σπήλαια, τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι (βλ. σελ. 63 επ.). Εξ άλλου, βάσει του ερευνητικού προγράμματος «Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδί-Ιλισσός» αναλύονται οι προτάσεις για την ανάδειξη και σύνδεση του Μητροπολιτικού Πάρκου με τον ορεινό όγκο και την ένταξή του στην ευρύτερη αστική περιοχή ως πόλου με τοπική εμβέλεια, αλλά και με υπερτοπική σημασία. Στις επακολουθήσασες εισηγήσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Οργανισμού Αθήνας προς την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού, παρατίθενται διεξοδικά τα προβλήματα αλλά και τα κριτήρια, με βάση τα οποία οριοθετούνται και οργανώνονται τα Μητροπολιτικά Πάρκα και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις, αλλά και τα μέσα της περαιτέρω διαμόρφωσης και ανάπτυξής τους. Επί τη βάση των ανωτέρω, η Εκτελεστική Επιτροπή του Ο.Ρ.Σ.Α. πρότεινε ειδικότερες ρυθμίσεις που καθιστούν αυστηρότερο το υφιστάμενο πλαίσιο ελέγχου των χρήσεων γης και όρων δόμησης στην περιοχή. Συγκεκριμένα, στην από 21.7.2010 εισήγηση της υπηρεσίας προς την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας, η οποία έλαβε υπ' όψιν και τα πορίσματα της διαβούλευσης, αναφέρεται ότι η χρήση κατοικίας έχει ήδη κριθεί ως μη συμβατή με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του ορεινού όγκου, η εξαίρεση δε των περιοχών αυθαιρέτων κατοικιών έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας μη νόμιμη. Αντιθέτως, η γεωργία αποτελεί χρήση απόλυτα συμβατή τόσο στην Α' ζώνη όσο και στις Β' και Γ' ζώνες. Η άσκησή της ιδιαίτερα στις ανατολικές υπώρειες του ορεινού όγκου συμβάλλει τόσο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όσο και στην ποικιλομορφία του τοπίου και στη διατήρηση μιας παραδοσιακής για τα Μεσόγεια χρήσης που χρήζει προστασίας. Το αίτημα ένταξης όλων των γεωργικού χαρακτήρα εκτάσεων σε ζώνες Β' αντιβαίνει στη φιλοσοφία του σχεδιασμού,

καθ' όσον τα όρια διαμορφώνονται με συνεκτίμηση μιας σειράς και άλλων παραγόντων πέραν του χαρακτήρα της έκτασης, η δε εναλλαγή δασικών και γεωργικών εκτάσεων είναι επιθυμητή. Περαιτέρω, εισηγείται την απόρριψη των αιτημάτων περί μείωσης της αρτιότητας στη ζώνη Β', καθώς το αίτημα αυτό στηρίζεται στο γεγονός της μεγάλης κατάτμησης ιδιαίτερα στις περιοχές οικιστικών συσπειρώσεων, όπου ουσιαστικά με την αρτιότητα των 40 στρεμμάτων καταργείται κάθε προοπτική αυτοτελούς αξιοποίησης των ιδιοκτησιών, ωστόσο η αποδοχή της πρότασης αυτής θα αύξανε τη διάσπαρτη δόμηση σε όλη τη Β' ζώνη και θα ενέτεινε την περιβαλλοντική υποβάθμιση. Ακόμη, όπως εξηγείται και στο υπ' αρ. πρωτ. 62/11.1.2013 έγγραφο απόψεων του Ο.Ρ.Σ.Α. προς το Δικαστήριο, που έχει αποσταλεί επ' ευκαιρία της ασκήσεως της υπό κρίση αιτήσεως, ως μέσο ενίσχυσης της προστασίας του όρους επελέγη η επέκταση των ορίων της Α' ζώνης προς μεν τη δυτική πλευρά μέχρι τα όρια του διαμορφωμένου αστικού ιστού (εγκεκριμένο σχέδιο), διατηρώντας υπό μορφή θυλάκων ή νησίδων τη Β' ζώνη προστασίας στις περιοχές όπου υφίσταται αραιή οικιστική δόμηση είτε έχουν αναπτυχθεί χρήσεις κοινωφελείς σύμφωνα με το προϋφιστάμενο διάταγμα προστασίας, προς δε την ανατολική πλευρά με την κατά το δυνατόν κάλυψη της περιοχής που εμπίπτει στο δίκτυο Natura 2000. Η ενέργεια αυτή συμπληρώνεται με περιορισμό των επιτρεπόμενων χρήσεων και των όρων δομήσεως. Επί των ρυθμίσεων αυτών ζητήθηκε η γνώμη και των δήμων, στα όρια των οποίων εμπίπτουν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, τηρήθηκε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης με την προώθηση του σχετικού σχεδίου σε επτά (7) υπουργεία και διάφορους φορείς και οργανισμούς και με την ηλεκτρονική ανάρτησή του στους διαδικτυακούς τόπους διαβούλευσης του Πρωθυπουργού και του Υ.Π.Ε.Κ.Α., οι απόψεις δε που διατυπώθηκαν κατά το στάδιο αυτό αξιολογήθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ο.Ρ.Σ.Α. και ελήφθησαν υπ' όψιν κατά την κατάρτιση του τελικού σχεδίου. Κατόπιν επεξεργασίας του σχετικού σχεδίου με τα Πρακτικά Επεξεργασίας (εφεξής Π.Ε.) 34 και 92/2011 του Συμβουλίου της Επικρατείας, εκδόθηκε το προσβαλλόμενο διάταγμα, με το οποίο εισάγεται επέκταση της ζώνης Α', απαγόρευση ορισμένων χρήσεων, πιο αυστηροί όροι δομήσεως για τις ήδη επιτρεπόμενες χρήσεις, στις περιοχές δε των Μητροπολιτικών Πάρκων δεν προστίθενται νέες χρήσεις, αλλά παραμένουν, υπό προϋποθέσεις, οι νομίμως υφιστάμενες, με πρόβλεψη σταδιακής απομάκρυνσης όσων χρήσεων δεν είναι συμβατές με τη φυσιογνωμία και το σκοπό τους ως υπερτοπικών πόλων αναψυχής. Ειδικότερα, ως περιοχή προστασίας καθορίζεται, κατά το άρθρο 2 του προσβαλλόμενου διατάγματος, όχι μόνο ο ορεινός όγκος, αλλά και οι περιφερειακές πεδινές ή ημιορεινές ζώνες. Στο άρθρο 3 ορίζονται πέντε (5) ζώνες προστασίας, όπως αυτές αποτυπώνονται στα διαγράμματα που συνοδεύουν το διάταγμα, και, συγκεκριμένα: α) η ζώνη Α που ορίζεται ως περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης και των μνημείων με στόχο την απόλυτη προστασία των οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και την οικολογικά συμβατή ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών, γεωλογικών και ιστορικών χαρακτηριστικών του Υμηττού, β) η ζώνη Β που ορίζεται ως περιφερειακή ζώνη προστασίας και αποτελεί περιοχή γεωργικής χρήσης, εκπαίδευσης και υπαίθριας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, γ) η ζώνη Γ που αποτελεί ζώνη προστασίας αρχαιολογικών χώρων, δ) η ζώνη Δ που ορίζεται ως περιοχή των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή και Ιλισίων και αποτελεί την περιοχή σύνδεσης του ορεινού οικοσυστήματος με την πόλη και ε) η ζώνη Ε που ορίζεται ως περιοχή ειδικών χρήσεων, στην οποία επιτρέπεται η λειτουργία υφιστάμενων κοιμητηρίων που τηρούν τις διατάξεις της κείμενης σχετικής νομοθεσίας. Ειδικότερα στο άρθρο 3 του προσβαλλόμενου π.δ/τος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "Εντός των ορίων που

καθορίζονται με το άρθρο 2 του παρόντος, ορίζονται ζώνες προστασίας, όπως φαίνονται με τα στοιχεία Α, Β, Γ, Δ και Ε στα διαγράμματα του άρθρου 2 και καθορίζονται κατά ζώνη χρήσεις γης ως εξής: 1. Ζώνη Α - Απόλυτη προστασία της φύσης και των μνημείων. Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης, με στόχο την απόλυτη προστασία των οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και την οικολογικά συμβατή ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών, γεωλογικών και ιστορικών χαρακτηριστικών του Υμηττού. (α) Στη Ζώνη Α επιτρέπονται μόνο χρήσεις που είναι συμβατές ή κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες προστασίας της περιοχής, όπως έργα αντιπυρικής προστασίας, πυροσβεστικοί κρουνοί, εργασίες δασικής διαχείρισης, χάραξη μονοπατιών και ποδηλατικών διαδρομών. Επιτρέπονται οι ήπιες ανασχετικές παρεμβάσεις σε ρέματα. (β) Η οργάνωση της Ζώνης Α, οι πορείες των πεζών, τα σημεία υπαίθριας αναψυχής, οι θέσεις θέας και παρατήρησης της ορνιθοπανίδας, ο τρόπος ανάδειξης των αξιόλογων φυσικών και ιστορικών στοιχείων, οι εισοδοί στη ζώνη, η οργάνωση των πυλών εισόδου και ο τρόπος σύνδεσης τους με τον αστικό ιστό, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από ειδική μελέτη που εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Περιβάλλοντος Αθήνας, μετά από γνωμοδότηση των αρμόδιων υπηρεσιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (γ) Εντός της Ζώνης Α απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση. Για τα υπάρχοντα μνημεία και νομίμως υφιστάμενα κτίσματα, επιτρέπεται η διενέργεια επισκευαστικών και αναστηλωτικών εργασιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, χωρίς καμία οικοδομική επέκταση. (δ) Οριοθετείται ως ζώνη Α η έκταση η οποία καταλαμβάνει πλάτος 50 μ. εκατέρωθεν του άξονα των σημαντικότερων ρεμάτων του ορεινού όγκου, όπως απεικονίζονται στα σχετικά διαγράμματα του άρθρου 2 του παρόντος. Το όριο αυτό, προσαρμόζεται αυτομάτως επί του οριοθετούμενου ορίου κάθε φορά που δημοσιεύεται σε ΦΕΚ η κατά νόμο οριοθέτηση των ρεμάτων αυτών. (ε) Εντός της Ζώνης Α επιτρέπεται η κατασκευή και τοποθέτηση ιστών για τη συγκέντρωση των εγκαταστάσεων κεραιών ραδιοφωνίας - τηλεόρασης και του συνοδευτικού εξοπλισμού τους με στόχο την απομάκρυνση των υφισταμένων κεραιών. Το είδος, ο αριθμός και η κατάλληλη από άποψη προστασίας του περιβάλλοντος και ασφάλειας των πτήσεων θέση των νέων ιστών, καθορίζεται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά από εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών. 2. Ζώνη Β - Περιφερειακή ζώνη προστασίας. Καθορίζεται ως περιοχή γεωργικής χρήσης, εκπαίδευσης και υπαίθριας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού. (α) Εντός της ζώνης αυτής επιτρέπεται η γεωργία, η ανέγερση γεωργικών αποθηκών, εκπαιδευτηρίων (δημοσίων και ιδιωτικών) δομημένων με τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής κατά τις διατάξεις του ν. 3661/2008 (Α` 89) και η δημιουργία υπαίθριων χώρων αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, με τους ακόλουθους όρους: (αα) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για τις χρήσεις της εκπαίδευσης ορίζονται τα 40 στρέμματα, αποκλειομένων των παρεκκλίσεων αρτιότητας. (ββ) Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης των γηπέδων ορίζεται σε 0,2 και το ποσοστό κάλυψης σε 15%. Τουλάχιστον το 50% του γηπέδου επιβάλλεται να καλύπτεται με ψηλό πράσινο. (γγ) Ανω των 3.000 τ.μ. απαιτείται διάσπαση του όγκου των κτιρίων. (β) Οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης που περιλαμβάνονται στο εκάστοτε 5ετες πρόγραμμα του ΟΣΚ στις περιοχές εκτός ζώνης Α, δομούνται με την προϋπόθεση έγκρισης τοπικού ρυμοτομικού κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 1337/1983 (Α` 33), ως ισχύει, με όποιο εμβαδόν

απαιτείται για τη χρήση αυτή, χωρίς την απαίτηση αρτιότητας των 40 στρεμμάτων. (γ) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για την ανέγερση κτισμάτων που εξυπηρετούν τις χρήσεις γεωργίας, αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής ορίζονται τα 20 στρέμματα αποκλεισμένων των παρεκκλίσεων της αρτιότητας. Η μέγιστη επιφάνεια των κτιρίων ανά άρτιο γήπεδο ορίζεται: (αα) γεωργικής αποθήκης, τα 30 τ.μ., (ββ) βοηθητικών χώρων αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής, τα 30 τ.μ. (δ) Εντός των ορίων της Ζώνης Β, στις ανατολικές υπώρειες του Υμηττού στους Δήμους Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, Κρωπίας και Παιανίας, επιτρέπεται η δημιουργία ενός (1) δημοτικού βιοκλιματικού κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ανά δήμο, με τους εξής όρους: (αα) Μέγιστη επιφάνεια: 150 τ.μ. σε οικόπεδο ελάχιστης έκτασης 10 στρέμματα. (ββ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: 3,5 μέτρα. (γγ) Πάνω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος είναι δυνατή η κατασκευή στέγης με κεραμίδια, το ύψος της οποίας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 2 μέτρα. (ε) Η διαμόρφωση χώρων υπαίθριας αναψυχής, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα της έκτασης, διέπεται από τις διατάξεις Υ.Α. 66102/970/1995 (Β` 330). Από τα επιτρεπόμενα έργα και εργασίες της ανωτέρω απόφασης, εξαιρούνται οι περιπτώσεις 9 και 15 και η παράγραφος 16 της συμπληρωματικής Υ.Α. 99278/5712/57/1997 (Β` 1117).

3. Ζώνη Γ - Αρχαιολογικής προστασίας. Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως Περιοχή προστασίας αρχαιολογικών χώρων. α) Εντός της ζώνης Γ επιτρέπεται η γεωργική χρήση και η ανέγερση γεωργικών αποθηκών εμβαδού έως 30 τ.μ., κατά τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας. β) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για την ανέγερση γεωργικών αποθηκών ορίζονται τα 20 στρέμματα.

4. Ζώνη Δ - Μητροπολιτικά πάρκα Γουδή και Ιλισίων. Η Ζώνη Δ καθορίζεται ως περιοχή σύνδεσης του ορεινού οικοσυστήματος με την πόλη, εντός της οποίας ιδρύονται το Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδή (Δ - Γουδή) και το Μητροπολιτικό Πάρκο Ιλισίων (Δ - Ιλισίων), σύμφωνα με τους όρους που εξειδικεύονται στο άρθρο 4 του παρόντος.

5. Ζώνη Ε - Ειδικές χρήσεις. Εντός αυτής είναι δυνατή η λειτουργία υφιστάμενων κοιμητηρίων, με την προϋπόθεση της τήρησης της περί νεκροταφείων ειδικότερης νομοθεσίας". Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του προσβαλλόμενου προεδρικού διατάγματος, το οποίο αφορά τις ζώνες Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή (Δ Γουδή) και Ιλισίων (Δ Ιλισίων) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1... 2... 3... 4... 5... 6. 6. Ρύθμιση Χρήσεων γης, και επιβολή περιορισμών για την δόμηση. (α) Η χρήση γης στον πυρήνα των δύο Πάρκων (Δ1) ορίζεται ως "Αλσος, Ελεύθεροι Χώροι, Αστικό Πράσινο", και η έκταση αποτελεί ελεύθερο κοινόχρηστο χώρο μητροπολιτικής εμβέλειας που εντάσσεται στο δίκτυο υπερτοπικών πόλων πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής του ΡΣΑ. Στον Πυρήνα των Πάρκων επιτρέπονται οι διαμορφώσεις κοινοχρήστου πρασίνου, διαδρομές περιπάτου και ποδηλάτου, η τοποθέτηση καθιστικών και σκιάστρων, υπαίθριες εγκαταστάσεις ήπιου αθλητισμού, πολιτιστικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και εκθέσεις περιοδικού ή μόνιμου χαρακτήρα, δραστηριότητες ήπιας αναψυχής, περιβαλλοντικής και καλλιτεχνικής ευαισθητοποίησης, εγκαταστάσεις κυκλοφοριακής αγωγής με ποδήλατα, εγκαταστάσεις θεραπευτικής υπαίθριας, φυτώρια με λειτουργικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας για την ανακύκλωση των υπολοίπων κλαδέματος του Πάρκου, καθώς και η κατασκευή υδατοδεξαμενών για τη συλλογή και αξιοποίηση του βρόχινου νερού. Για τις εκτάσεις δασικού χαρακτήρα ισχύουν οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δραστηριότητες ημερήσιας δασικής αναψυχής βάσει της απόφασης 66102/970/1995 (Β` 330) του Υπουργού Γεωργίας, στα πλαίσια του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης του Πάρκου. Υφιστάμενες χρήσεις υγείας - πρόνοιας και εκπαίδευσης για την

εξυπηρέτηση του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και της Δημόσιας Διοίκησης μπορούν να διατηρηθούν εφόσον συμπεριληφθούν στο ΣΓΔ. (β) Εντός των ζωνών Δ1 απαγορεύεται η ανέγερση νέων κτιρίων και ναών, με εξαίρεση περιορισμένο αριθμό μικρών περιπτέρων, μέγιστης επιφανείας 30 τ.μ., για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Πάρκων και των επισκεπτών τους. Ο επιτρεπόμενος αριθμός μονάδων, η κατανομή τους καθώς και η επιτρεπόμενη κάλυψη των ελεύθερων χώρων με σκληρές επιφάνειες, θα προσδιοριστούν με το ΣΓΔ ή την ΠΜ της ΖΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 732/1977 (Α` 310), όπως ισχύει σήμερα, της δασικής νομοθεσίας και τις κατευθύνσεις σχεδιασμού και φύτευσης του παρόντος και του ΣΓΔ. (γ) Εντός των υφιστάμενων κτιρίων του πυρήνα τα οποία θα κριθούν από το ΣΓΔ ή την ΠΜ της ΖΕΑ, ως αξιόλογα, διατηρούμενα και επαναχρησιμοποιούμενα επιτρέπονται οι χρήσεις αθλητισμού, πολιτισμού και μικρών αναψυκτηρίων - κυλικείων σε περιορισμένο αριθμό και εμβαδόν που θα προσδιοριστεί με το ΣΓΔ. Στα νομίμως υφιστάμενα εξ αυτών κτίρια επιτρέπονται επεκτάσεις που δεν θα υπερβαίνουν το 5% της συνολικής αρχικής τους επιφάνειας. (δ) Το κτίριο του Ολυμπιακού Κέντρου Μπάντμιντον, στον πυρήνα του Μητροπολιτικού Πάρκου Γουδή, κατεδαφίζεται μετά την λήξη της τρέχουσας σύμβασης με τον ανάδοχο. Στο μέχρι την κατεδάφιση του διάστημα, επιτρέπεται πλέον των χρήσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παρ. (γ), η χρήση του ως «χώρος συνάθροισης κοινού», υπό τον όρο ότι το καθεστώς λειτουργίας του και οδικής εξυπηρέτησης ακολουθούν τις αρχές και κατευθύνσεις σχεδιασμού του παρόντος, και ότι τόσο το κτίριο όσο και ο περιβάλλων χώρος του εντάσσονται στο Πάρκο και συνάδουν με το πλαίσιο διαχείρισης και τον κανονισμό λειτουργίας του Πάρκου. (ε) Οι επιτρεπόμενες από τον ν. 3688/2008 (Α` 163) χρήσεις, για το κτίριο της Σχολής Χωροφυλακής παραμένουν με εξαίρεση τον υπόγειο χώρο στάθμευσης και προσδιορίζονται ειδικότερα με το ΣΓΔ και την ΠΜ της ΖΕΑ. (ζ) Οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης στην Περιφερειακή Ζώνη των Πάρκων (Δ2) είναι: περίθαλψη, κοινωνική πρόνοια, εκπαίδευση / έρευνα, διοίκηση καθώς και οι επιτρεπόμενες στους Πυρήνες των Πάρκων. Στα στρατόπεδα που δεν εντάσσονται στον πυρήνα του Πάρκου και μέχρι την ένταξη τους στον πυρήνα του Πάρκου ως κύρια χρήση ορίζεται αυτή της διοίκησης και υπάγονται στην κείμενη πολεοδομική νομοθεσία Απαγορεύεται η ανέγερση ιερών ναών, εκτός αν προσδιοριστεί χώρος από την ΠΜ της ΖΕΑ. Ειδικά για την περιοχή του Δήμου Ζωγράφου, που περικλείεται από τις οδούς Καζαντζάκη, Καμπυλαυκά, Αγ. Ελένης, Αλ. Παπαναστασίου, Γ. Ζωγράφου, Πλαστήρα, Ιοκάστης, Παξών, Γρ. Αυξεντίου και Πανεπιστημιούπολη στο τέρμα Νέου Ζωγράφου, στόχος της ΠΜ της ΖΕΑ είναι η διερεύνηση της ένταξης της στον πυρήνα (Ζώνη Δ1 Ιλισίων) του μητροπολιτικού πάρκου, στα πλαίσια της εκπονούμενης μελέτης ΓΠΣ. Στα τμήματα της έκτασης αυτής, για τα οποία πιθανά θα κριθεί ότι πρέπει να ενταχθούν στη Ζώνη Δ2 Ιλισίων, θα επιτρέπονται μικρές μονάδες κοινωνικής υποδομής τοπικής εμβέλειας. (η) Επιτρέπεται η χωροθέτηση του Κεντρικού Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΚΣΜΑ), βάσει του ν. 3164/2003 (Α` 176) στη θέση του πρώην εργοταξίου της Αττικής Οδού, (Δ2 Γουδή). (θ) Εντός της Ζώνης Δ2 Γουδή υποδεικνύεται από το ΣΓΔ και προσδιορίζεται με την ΠΜ της ΖΕΑ, η θέση του προβλεπόμενου με το από 19.10.2001 π.δ. κτιρίου Διοίκησης, εντός της ιδιοκτησίας της ΕΥΠ η μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση του οποίου θα προσδιοριστεί με την ΠΜ/ΖΕΑ υπό την προϋπόθεση παραχώρησης σε κοινή χρήση ή στον φορέα διαχείρισης του Πάρκου, του χαρακτηρισμένου με το ίδιο π.δ/γμα, Κοινόχρηστου Χώρου. Η παραχώρηση αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 5 και 6 του ΓΟΚ ή άλλο πρόσφορο τρόπο. (ι)

Στη Δ2 ζώνη του Ο.Τ. 189 είναι δυνατή η επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων του ΥΠΟΜΕΔΙ σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και το ΣΓΔ ή τη μελέτη διαμόρφωσης. (κ) Με το ΣΓΔ και την ΠΜ της ΖΕΑ κρίνεται η αναγκαιότητα χώρων στάθμευσης εντός των περιφερειακών ζωνών και στην περίμετρο αυτών, για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων χρήσεων και υπό την προϋπόθεση ότι οι χώροι στάθμευσης χωροθετούνται εντός των αντίστοιχων ιδιοκτησιών. Εντός του πυρήνα εξετάζεται η αναγκαιότητα κατασκευής υπογείων κτιρίων στάθμευσης σε θέσεις και με χωρητικότητα που θα υποδείξει το ΣΓΔ, η κυκλοφοριακή προμελέτη και η ΠΜ της ΖΕΑ, υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι αρχές σχεδιασμού, οι κατευθύνσεις σχεδιασμού και οι δεσμεύσεις των διατάξεων των παραγράφων 6μ και 7β του παρόντος άρθρου, ότι η επιφάνεια αυτών θα διαμορφωθεί για χρήση πλατείας ή πεζοδρόμου με ανάλογη φύτευση και ότι το καθεστώς διαχείρισης και οι εγκρινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι λειτουργίας θα συνάδουν με τις προβλέψεις του ΣΓΔ. Σε περιμετρικές θέσεις των πυρήνων επιτρέπεται η χωροθέτηση υπαίθριων χώρων στάθμευσης υπό την προϋπόθεση ότι θα υποδειχθούν από το ΣΓΔ, το οποίο θα προσδιορίσει την δυναμικότητα και τον τρόπο διαμόρφωσης τους. Ο υφιστάμενος χώρος στάθμευσης στην περιοχή του Κολυμβητηρίου του Δήμου Αθηναίων διατηρείται ...". Περαιτέρω, στο άρθρο 7 (με τον τίτλο "Μεταβατικές διατάξεις") ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί έως τη δημοσίευση του παρόντος διατάγματος και ισχύουν, εκτελούνται όπως εκδόθηκαν. Οι άδειες αυτές δύναται να αναθεωρούνται, χωρίς αύξηση της κάλυψης, του συντελεστή δόμησης και του όγκου. 2. Για τις εγκαταστάσεις υγείας, περίθαλψης, αθλητισμού, πολιτισμού και κοινωνικής πρόνοιας εντός της Ζώνης Β του από 31.8.1978 π.δ/τος, για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ν. 3010/2002, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και για τις εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, μπορεί να ζητηθεί από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία η έκδοση οικοδομικής αδείας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εφόσον έχουν εξασφαλισθεί οι παρακάτω προϋποθέσεις: (α) Τελεσίδικη πράξη χαρακτηρισμού της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, περί μη δασικού χαρακτήρα της έκτασης (β) Έγκριση των αρμοδίων αρχαιολογικών υπηρεσιών. (γ) Έγκριση καταλληλότητας γηπέδου και θεώρηση αρχιτεκτονικής μελέτης από τον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα, εφόσον απαιτείται. (δ) Η οικοδομική άδεια εκδίδεται το αργότερο εντός εννέα μηνών, χωρίς δυνατότητα αναθώρησης. 3. Όλα τα λατομεία τα κείμενα εντός των ζωνών προστασίας, χαρακτηρίζονται ως ανενεργά. Επιβάλλεται μόνο η αποκατάσταση δίχως εξόρυξη, βάσει της κείμενης νομοθεσίας και η απομάκρυνση όλων των εγκαταστάσεων παραγωγής προϊόντων. Τα λατομεία αυτά οφείλουν να ολοκληρώσουν την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος. 4. Υφιστάμενες βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και εμπορίας υλικών, οφείλουν να μετεγκατασταθούν εντός πέντε ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος. 5. Ειδικότερα για τα Μητροπολιτικά Πάρκα Γουδή και Ιλισίων, προβλέπονται οι εξής μεταβατικές διατάξεις: (α) Από την έκδοση του παρόντος και μέχρι την έγκριση του ΣΓΔ και της ΠΜ των ΖΕΑ, η ανάπτυξη των χρήσεων, διαμορφώσεων, δραστηριοτήτων και της δόμησης πρέπει να είναι σύμφωνη με το παρόν. β... γ... δ. Μετά την έγκριση του ΣΓΔ και των ΠΜ της ΖΕΑ, οι άδειες λειτουργίας των εγκατεστημένων δραστηριοτήτων στον πυρήνα του Πάρκου που δεν συνάδουν με αυτό, παύουν να ισχύουν και επιβάλλεται ανανέωση τους ώστε να εξασφαλιστεί η συμβατότητα των λειτουργιών με το ΣΓΔ

και το παρόν. (ε) Οι διατάξεις του ν. 3688/2008 που έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος ή κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν εφαρμόζεται. (ζ) Αρξάμενες διαδικασίες βάσει άλλων νομικών ρυθμίσεων, υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι οικοδομικές άδειες για την ολοκλήρωση τους. (η) Αρξάμενες διαδικασίες τροποποίησης σχεδίου συνεχίζονται με τις προϋφιστάμενες διατάξεις μετά από έγκριση της μελέτης διαμόρφωσης. Σε περίπτωση που η νέα χρήση γης είναι συμβατή με τις χρήσεις του παρόντος και δεν απαιτείται τροποποίηση των όρων δόμησης μπορεί να εκδοθεί οικοδομική άδεια μετά από έγκριση Μελέτης Διαμόρφωσης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία παραχώρησης της έκτασης για την νέα χρήση". Τέλος, στο άρθρο 8 του δ/τος, (με τίτλο "Άλλες διατάξεις") ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Στις περιοχές που για οποιονδήποτε λόγο διέπονται από τη δασική νομοθεσία, εφαρμόζονται παράλληλα οι ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας αυτής. 2. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος απαγορεύεται ο μηχανοκίνητος αθλητισμός και η θήρα. 3. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος απαγορεύεται η ανάρτηση υπαίθριων εμπορικών διαφημίσεων. 4. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος τα νέα κτίρια πρέπει να πληρούν όρους της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. 5. Εντός των ζωνών Β, Γ, και Ε επιτρέπεται η εκτέλεση των αναγκαίων έργων τεχνικής υποδομής και έργων ύδρευσης, αποχέτευσης ενέργειας και τηλεφωνίας. 6. Τα νομίμως υφιστάμενα κτίρια και εγκαταστάσεις κατοικίας, διδακτηρίων, νοσοκομείων, θεραπευτηρίων, ορφανοτροφείων, ασύλων, αναψυχής, αθλητισμού, πολιτιστικών εκδηλώσεων, ιερών μονών, κεραιών τηλεφωνίας, ναών και νεκροταφείων, των οποίων η χρήση δεν επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, είναι δυνατόν να παραμένουν στα γήπεδα στα οποία βρίσκονται και να υφίστανται επισκευαστικές παρεμβάσεις, χωρίς καμία δυνατότητα επεκτάσεως. 7... 8. Για όλα τα επιτρεπόμενα στις ζώνες Β, Γ, Δ και Ε έργα και δραστηριότητες, τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες της κοινής υπουργικής απόφασης 15393/2332/2002 (Β` 1022), ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία υπάγονται, καθώς και για τις εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, απαιτείται η εκπόνηση και έγκριση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 και η εγκατάστασή τους είναι δυνατή εφόσον δεν έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου και κυρίως των οικοτόπων και ειδών χαρακτηρισμού της περιοχής ως Ειδικής Ζώνης Διατήρησης. 9... 10... 11. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργούνται: α) το από 31.8.1978 π.δ. "περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού" (Δ` 544) και β) το από 17.3.1981 π.δ. "περί τροποποιήσεως του από 31.8.1978 Π.Δ/τος περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού" (ΦΕΚ 544/Δ`) (Δ` 167). 12...".

9. Επειδή, προβάλλεται, κατ` αρχάς ότι μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3937/2011 που τροποποίησε τα άρθρα 19 και 21 του ν. 1650/1986, ο χαρακτηρισμός περιοχής ως «απόλυτης προστασίας της φύσης» και η οριοθέτηση περιφερειακής ζώνης προστασίας εκφεύγει του κανονιστικού πεδίου του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985 και υπάγεται αποκλειστικώς στις διατάξεις του ως άνω νόμου, οι οποίες προβλέπουν ειδική διαδικασία που περιλαμβάνει γνωμοδότηση της Επιτροπής Φύση 2000 και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και έγκριση ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Κατά τον αιτούντα η τήρηση της διαδικασίας αυτής διασφαλίζει την επαρκέστερη προστασία του περιβάλλοντος και του δικαιώματος ιδιοκτησίας, διότι στηρίζεται σε έγκυρα και ορθά

επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που αξιολογούνται από τα αμόδια όργανα (Επιτροπή Φύση 2000). Ως εκ τούτου, το προσβαλλόμενο διάταγμα, το οποίο εκδόθηκε βάσει του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985 και όχι βάσει των ως άνω ειδικών εξουσιοδοτικών διατάξεων του ν. 3937/2011, εν όψει και της υπαγωγής του ορεινού όγκου στο δίκτυο Natura, είναι ακυρωτέο.

10. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3937/2011 (Α' 60/31.3.2011), το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160) αντικαταστάθηκε ως εξής: «1. α) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ύστερα από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης (Ε.Π.Μ.), γίνεται ο χαρακτηρισμός των προστατευόμενων περιοχών των παρ. 1, 2 και 3.1 του άρθρου 19 [ήτοι των περιοχών απόλυτης προστασίας της φύσης, των περιοχών προστασίας της φύσης και των εθνικών πάρκων], καθώς και η οριοθέτηση και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτές. ...». Ωστόσο, στην περ. δ' της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι: «Προεδρικά διατάγματα προστασίας περιοχών, σχέδια των οποίων διαβιβάζονται εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος στο Συμβούλιο της Επικρατείας για την κατά νόμο επεξεργασία, καταλαμβάνονται από τις προϊσχύουσες διατάξεις ως προς τις προϋποθέσεις εκδόσεώς τους». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η αντικατασταθείσα με το ν. 3937/2011 διάταξη του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις εκδόσεως διαταγμάτων για τον καθορισμό περιοχών υπαγομένων στην προστασία των διατάξεων αυτών, εφόσον το σχετικό σχέδιο διαβιβάστηκε προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του εν λόγω νεώτερου ν. 3973/2011. Με τη μεταβατική αυτή ρύθμιση ο νομοθέτης απέβλεψε στη χορήγηση της δυνατότητας να συνεχιστούν και ολοκληρωθούν με βάση τις προϊσχύουσες αντίστοιχες διατάξεις διαδικασίες χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών ευρισκόμενες ήδη σε προχωρημένο στάδιο ώστε να αποτραπεί η διακοπή των διαδικασιών αυτών λόγω της ανωτέρω νομοθετικής μεταβολής. Επομένως, οι διατάξεις του ν. 3937/2011, τις οποίες επικαλείται ο αιτών Δήμος, δεν έχουν, πάντως, εφαρμογή εν προκειμένω αφού το σχέδιο του προσβαλλόμενου διατάγματος είχε διαβιβασθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς επεξεργασία στις 11.10.2010, δηλαδή πριν ακόμη δημοσιευθεί ο νόμος αυτός. Εξ άλλου, και ανεξαρτήτως τούτου, η εξουσιοδοτική διάταξη του παρατεθέντος ανωτέρω στη σκέψη 6 άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985 που αφορά την εξειδίκευση, τροποποίηση και συμπλήρωση του ρυθμιστικού σχεδίου Αθηνών και η εξουσιοδότηση που παρέχεται με το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 για τον χαρακτηρισμό, κατά τις διακρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18 και με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 19 του ίδιου νόμου, περιοχών υπαγομένων στην προστασία των διατάξεων αυτών, μεταξύ των οποίων και οι περιοχές «απόλυτης προστασίας της φύσης» και «προστασίας της φύσης» και για τον καθορισμό μέτρων προστασίας των περιοχών αυτών, είναι παράλληλες και δεν επικαλύπτονται διότι έχουν περιεχόμενο διακριτό και αυτοτελές. Συγκεκριμένα κατά το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), ως ίσχυε προ της αντικαταστάσεώς του με το άρθρο 6 του ν. 3937/2011: «1. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 και ο καθορισμός των ορίων τους και των τυχόν ζωνών προστασίας τους γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας,

Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού ή ειδικού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση η σύνταξη ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης είναι απαραίτητη για την τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευτέου αντικειμένου και τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας. ... 2. Με το παραπάνω διάταγμα καθορίζονται οι αναγκαίοι για την προστασία του συγκεκριμένου αντικειμένου γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί, ρυθμίζονται τα σχετικά με την αρμοδιότητα και τη διαδικασία έκδοσης και το περιεχόμενο των κατά το άρθρο 18 παραγρ. 5 κανονισμών ή ειδικών σχεδίων ανάπτυξης και διαχείρισης και καθορίζονται οι κατά περίπτωση αρμόδιες για την εφαρμογή τους υπηρεσίες...». Από τις διατάξεις αυτές των άρθρων 18-21 του ν. 1650/1986, που ανήκουν στην περιβαλλοντική νομοθεσία, συνάγεται ότι στα άρθρα αυτά προβλέπονται θεσμικά μέσα για την προστασία κυρίως οικοσυστημάτων, οικοτόπων και βιοτόπων και για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας μέσω χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών και καθορισμού ειδικών κανόνων προστασίας τους, που επιβάλλονται με περιβαλλοντικά κριτήρια. Οι διατάξεις αυτές συνιστούν ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό πλέγμα θεσμικής προστασίας, το οποίο μπορεί να συνυπάρχει με προστατευτικά καθεστώτα προβλεπόμενα από άλλες διατάξεις, προκειμένου να επιτυγχάνεται πληρέστερη και αποτελεσματική προστασία του προστατευτέου αντικειμένου. Εν όψει αυτών, δεν αποκλείεται η παράλληλη εφαρμογή, πέραν των ως άνω διατάξεων του ν. 1650/1986, και άλλων διατάξεων, οι οποίες επιδιώκουν την προστασία ευαίσθητων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος, όπως των προμνημονευθεισών διατάξεων του ν. 1515/1985, με τις οποίες εισάγεται σειρά προστατευτικών ρυθμίσεων χωροταξικού και πολεοδομικού χαρακτήρα που συγκροτούν το ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας και προβλέπεται η περαιτέρω εξειδίκευση, τροποποίηση και συμπλήρωση των ρυθμίσεων αυτών με προεδρικά διατάγματα. Κατά την έκδοση δε των διαταγμάτων αυτών δεν αποκλείεται να λαμβάνονται υπ' όψιν και κριτήρια στα οποία στηρίζεται ο χαρακτηρισμός προστατευόμενων περιοχών κατά το ν. 1650/1986. Εξ άλλου, ο καθορισμός, με τις ρυθμίσεις του προσβαλλόμενου διατάγματος, ζώνης Α' του ορεινού όγκου του Υμηττού και ο χαρακτηρισμός της ζώνης αυτής ως «απόλυτης προστασίας της φύσης και των μνημείων», δεν έχει την έννοια του χαρακτηρισμού περιοχής ως απόλυτης προστασίας της φύσης κατά το άρθρο 21 του ν. 1650/1986, αλλά της πρόβλεψης ζώνης αυξημένης προστασίας, όπου απαγορεύεται η δόμηση με σκοπό την προστασία και διατήρηση του ευαίσθητου οικοσυστήματος της συγκεκριμένης περιοχής. Ως εκ τούτου, δεν απαιτούνταν, εν προκειμένω, η τήρηση των προϋποθέσεων και της διαδικασίας του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, ούτε όπως αυτό ίσχυε κατά το χρονικό σημείο που, κατά τα προεκτεθέντα, περιήλθε στο Συμβούλιο Επικρατείας προς επεξεργασία ως σχέδιο το προσβαλλόμενο προεδρικό διάταγμα, προ της αντικατάστασής του άρθρου αυτού με το άρθρο 6 του ν. 3937/2011, δηλαδή, κατά τη διάταξη που προέβλεπε ειδική περιβαλλοντική μελέτη, γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου και πρόταση, σύμφωνα με τη διάρθρωση των Υπουργείων που ίσχυε κατά την έκδοση του προσβαλλόμενου διατάγματος, των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η δε μνεία στο προοίμιο του προσβαλλόμενου διατάγματος των διατάξεων των άρθρων 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986 δεν επηρεάζει τη νομιμότητα του προσβαλλόμενου διατάγματος, το οποίο, κατά τα προεκτεθέντα, ερείδεται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985 ούτε, άλλωστε, έχει την έννοια ότι οι διατάξεις αυτές

αποτελούν εξουσιοδοτικό έρεισμα του προσβαλλόμενων ρυθμίσεων, αλλά παρατίθενται λόγω του ουσιαστικού περιεχομένου τους που αναφέρεται σε κριτήρια θέσπισης μέτρων προστασίας σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, τα οποία, κατά τα ανωτέρω εκτιθέμενα, επιτρεπώς λαμβάνονται υπόψη κατά την επιβολή, με βάση την ανωτέρω εξουσιοδότηση του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515, μέτρων στο πλαίσιο του ρυθμιστικού σχεδίου της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας. Είναι, επομένως, απορριπτέος ως αβάσιμος, υφ' οιασδήποτε εκδοχή, ο εξεταζόμενος πρώτος λόγος ακυρώσεως.

11. Επειδή, προβάλλεται, ακολούθως, ότι το προσβαλλόμενο διάταγμα είναι ακυρωτέο, διότι ερείδεται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985 που προβλέπει την έκδοση π.δ. κατόπιν προτάσεως μόνο του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. και όχι και των καθ' ύλην συναρμόδιων, λόγω των επιπτώσεων των θεσπιζομένων ρυθμίσεων στη γεωργική γη και τους αρχαιολογικούς χώρους, Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού και Τουρισμού και είναι, ως εκ τούτου, αντίθετο με το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. α' του Συντάγματος.

12. Επειδή, ευθέως συνάγεται από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 4 παρ. 3 του νόμου 1515/1985 ότι τα, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου αυτού, εκδιδόμενα διατάγματα σκοπό έχουν τη συμπλήρωση, εξειδίκευση, διευκρίνιση και μερική τροποποίηση του Ρ.Σ.Α. και του προγράμματος προστασίας του περιβάλλοντος, χωρίς όμως μεταβολή των στόχων και των κατευθύνσεων. Η εξουσιοδοτική αυτή διάταξη, κατά το μέρος που προβλέπει την πρόταση του διατάγματος μόνο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ήδη Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής), στην αρμοδιότητα του οποίου, άλλωστε, ανήκουν τα θέματα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού που αποτελούν και το προέχον περιεχόμενο του αντικειμένου της εν λόγω εξουσιοδοτήσεως, όπως και του προσβαλλόμενου διατάγματος, δεν έρχεται σε αντίθεση προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. α' του Συντάγματος. Και ναι μεν οι εκδιδόμενες κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών ρυθμίσεις δύναται να άπτονται και τομέων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων υπουργείων, τούτο ωστόσο δεν συνεπάγεται συνταγματική υποχρέωση τα σχετικά διατάγματα να εκδίδονται προτάσει και άλλων Υπουργών, των οποίων η σύμπραξη κατά την κατάρτιση των ρυθμίσεων μέσω της γνωμοδοτικής διαδικασίας αρκεί για την τεκμηρίωση της αιτιολογίας τους. Συνεπώς, ο λόγος αυτός προβάλλεται αβασίμως.

13. Επειδή, προβάλλεται ότι το προσβαλλόμενο διάταγμα είναι ακυρωτέο, διότι εκδόθηκε κατά παράβαση ουσιαστικού τύπου της διαδικασίας και ειδικότερα χωρίς προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας Σ.Μ.Π.Ε. ή περιβαλλοντικού προελέγχου.

14. Επειδή, με την οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 197) καθιερώθηκε η υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, προκειμένου να διασφαλισθεί υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος μέσω της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας καθορίζεται στο άρθρο 3 ως εξής: «1. Πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, για σχέδια και

προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4, και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα: α) τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ή β) για τα οποία, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν σε ορισμένους τόπους, απαιτείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. 3. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο και οι ήσσονες τροποποιήσεις των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 σχεδίων και προγραμμάτων υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 4. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν εάν τα σχέδια και προγράμματα, πλην των αναφερόμενων στην παράγραφο 2, τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 5. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της οδηγίας ορίζεται ότι: «1. Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 πραγματοποιείται κατά την εκπόνηση ενός σχεδίου ή προγράμματος και πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας. 2. Οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας είτε ενσωματώνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη για την έγκριση σχεδίων και προγραμμάτων είτε συμπεριλαμβάνονται σε διαδικασίες που θεσπίζονται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία. 3. Όταν τα σχέδια και προγράμματα αποτελούν μέρος ενός ιεραρχημένου συνόλου, τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η εκτίμηση θα γίνει, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, σε διάφορα επίπεδα του ιεραρχημένου συνόλου. Με σκοπό, μεταξύ άλλων, να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3», στο άρθρο 5 ότι: «1. ... 2. Η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεως και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης. 3. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλη κοινοτική νομοθεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο παράρτημα I. 4. ...» και στο άρθρο 11 ότι: «1. Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ ούτε οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου. 2. Όσον αφορά σχέδια και προγράμματα για τα οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας

προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων. 3. ...».

15. Επειδή, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενώσεως (εφεξής Δ.Ε.Ε.), θεμελιώδης σκοπός της οδηγίας είναι η υποβολή σε εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο στάδιο της εκπόνησης και πριν από την έγκρισή τους, ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με την οδηγία αυτή εισάγεται διαδικασία ελέγχου επί των πράξεων, οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και οι οποίες καθορίζουν τα κριτήρια και τις λεπτομέρειες της χωροταξικής οργάνωσης και αφορούν κατά κανόνα σειρά σχεδίων, των οποίων η εφαρμογή εξαρτάται από την τήρηση των κανόνων και των διαδικασιών που θεσπίζονται με τις εν λόγω πράξεις. Τούτο ισχύει ακόμη και για σχέδια, τα οποία, σε έναν μόνο τομέα, καθορίζουν το πλαίσιο ενός έργου που έχει ως αντικείμενο μόνο μία οικονομική δραστηριότητα. Αντίθετα, δεν απαιτείται τέτοια εκτίμηση όταν η πράξη εντάσσεται σε μια ιεραρχία πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα, εφ' όσον οι πράξεις αυτές προβλέπουν αρκούντως ακριβείς κανόνες χρήσεως του εδάφους, έχουν αποτελέσει οι ίδιες αντικείμενο εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και επιπλέον μπορεί ευλόγως να γίνει δεκτό ότι τα συμφέροντα που επιδιώκει να προασπίσει η οδηγία έχουν ληφθεί επαρκώς υπ' όψιν στο πλαίσιο αυτό (πρβλ. ως προς το συγκεκριμένο αυτό ζήτημα: απόφαση ΔΕΕ της 22.3.2012, C-567/10 *Inter-Environnement Bruxelles - P?tititions-Patrimoine ASBL- Atelier de Recherche et d' Actions Urbaines κατά R?gion de Bruxelles – Capitale*, σκέψη 42). Το περιθώριο εκτιμήσεως που έχουν στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη, δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 5 της οδηγίας, για τον καθορισμό ορισμένων τύπων σχεδίων τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις περιορίζεται από την θεσπιζόμενη με το άρθρο 3 παράγραφος 3, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, υποχρέωση υποβολής σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων των σχεδίων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ιδίως λόγω των χαρακτηριστικών τους, των αποτελεσμάτων τους και των περιοχών που ενδέχεται να επηρεάζουν. Όταν απαιτείται εκτίμηση βάσει της οδηγίας 2001/42, οι ελάχιστοι κανόνες για την εκπόνηση της περιβαλλοντικής μελέτης, την εφαρμογή της διαδικασίας διαβουλεύσεων, τη συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων της περιβαλλοντικής εκτίμησης καθώς και την παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση που λαμβάνεται μετά το πέρας της εκτιμήσεως ορίζονται από την οδηγία αυτή [πρβλ. συνολικά για την παρατεθείσα νομολογία αποφάσεις Δ.Ε.Ε. α) της 17.6.2010, C-105/09 και 110/09, *Terre Wallonne και Inter-Environnement Wallonie*, β) της 22.3.2012, C-567/10 *Inter- Environnement Bruxelles*, γ) της 11.9.2012, C-43/10, *Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτωλοακαρνανίας (Αχελώος)* και δ) της 22.9.2011, C-295/10 *Genovait? Val?iukien?].* Εξ άλλου, το άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχ. β' της οδηγίας 2001/42 έχει την έννοια ότι εξαρτά την υποχρέωση υποβολής συγκεκριμένου σχεδίου σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη συνδρομή, για το ίδιο σχέδιο, των προϋποθέσεων που καθιστούν αναγκαία την υποβολή του σε εκτίμηση κατά την οδηγία 92/43, περιλαμβανομένης της προϋποθέσεως να ενδέχεται το σχέδιο να επηρεάσει σημαντικά τον περι ου πρόκειται τόπο. Η εξέταση για να εξακριβωθεί αν πληρούνται η τελευταία προϋπόθεση αναγκαστικά περιορίζεται στο ζήτημα αν δύναται να αποκλειστεί, βάσει αντικειμενικών στοιχείων, ότι το εν λόγω σχέδιο θα επηρεάσει σημαντικά τον περι ου πρόκειται τόπο (πρβλ. απόφαση ΔΕΕ της 21.6.2012, C-177/11, *Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών*).

16. Επειδή, η οδηγία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την υπ' αριθμ. 107017/2006 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1225), στο άρθρο 3 παρ. 1 περ. α', σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι του άρθρου 11, της οποίας επιβάλλεται υποχρέωση διενέργειας «στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης» για τις περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αφορούν, μεταξύ άλλων, στον πολεοδομικό ή χωροταξικό σχεδιασμό ή χρήσεις γης, και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για την έκδοση αδειών για έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας, υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 (Β' 1022) ενώ για άλλες περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων τα σχέδια ή προγράμματα που καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων των υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002, προβλέπεται, στο άρθρο 3 παρ. 2, σε συνδυασμό με το Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, η διενέργεια περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου να κριθεί εάν αυτά, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνεπάγονται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και, κατ' ακολουθίαν, εάν απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία της «στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης». Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων στις διαδικασίες περιβαλλοντικού προελέγχου και, εφ' όσον συντρέχει περίπτωση, στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης (Σ.Π.Ε.), δεν υπόκεινται προγράμματα ή μέτρα, εάν αυτά αποτελούν εξειδίκευση και εφαρμογή υφισταμένου σχεδίου υπερκείμενου επιπέδου, με το οποίο έχει γίνει συνολικός σχεδιασμός, δηλαδή σχεδίου το οποίο, από την έναρξη ισχύος των ρυθμίσεων αυτών, υπόκειται το ίδιο στη διαδικασία στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης (βλ. Παράρτημα Ι). Ουδεμία δε σημασία έχει από την άποψη αυτή το γεγονός ότι σε συγκεκριμένη περίπτωση το σχέδιο αυτό δεν είχε υποβληθεί σε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, διότι λόγω της ημερομηνίας έγκρισής του, δεν ενέπυε στο κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1 περ. β' της αυτής Κ.Υ.Α., Σ.Π.Ε. πραγματοποιείται «για όλα τα σχέδια και προγράμματα, τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει εφαρμόζονται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 [Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.)] και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά. Εξαιρούνται τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των περιοχών αυτών. Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000..., και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία Σ.Π.Ε., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5».

17. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (“Για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας”-L 206/ 22.7.1992), με την οποία συστήθηκε ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών (Natura 2000), ορίζονται τα εξής: «1. ... 2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον

αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας. 3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη». Σύμφωνα δε με το άρθρο 7 της οδηγίας αυτής, οι προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 6 ισχύουν και για τις Ζ.Ε.Π. Οι διατάξεις των άρθρων αυτών ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το άρθρο 6 της Κ.Υ.Α. 33318/30281/1998 (Β' 1289). Από τις διατάξεις αυτές της οδηγίας συνάγεται ότι η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου στον προστατευόμενο τόπο προϋποθέτει ότι, προ της εγκρίσεώς του, προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπ' όψιν των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου που θα μπορούσαν, είτε η καθεμία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν τους στόχους διατηρήσεως του τόπου αυτού. Το σχέδιο εγκρίνεται μόνο εφ' όσον δεν υφίσταται, από επιστημονικής απόψεως, καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του [πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ, μεταξύ άλλων α) της 7.9.2004, C-127/2002, Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, β) της 20.10.2005, C-6/2004, Επιτροπή/Ηνωμένου Βασιλείου, γ) της 20.9.2007, C-304/05, Επιτροπή/Ιταλικής Δημοκρατίας, δ) της 4.10.2008, C-241/08, Επιτροπή/Γαλλικής Δημοκρατίας και ε) της 24.11.2011, Επιτροπή/Βασιλείου της Ισπανίας C-404/09 (Alto Sil)]. Η δέουσα εκτίμηση πρέπει να διενεργείται και σε σχέδια ή έργα χωροθετημένα εκτός του προστατευόμενου τόπου, εφ' όσον ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε αυτόν [πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ :α) της 10.1.2006, C-98/03 Επιτροπή/Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, β) της 24.11.2011, Επιτροπή/Βασιλείου της Ισπανίας C-404/09 (Alto Sil)]. Εξ άλλου, ως έχει κριθεί, δραστηριότητες προϋφιστάμενες της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας περί οικοτόπων στο εσωτερικό δίκαιο και της ένταξης του οικείου τόπου στον επιστημονικό κατάλογο του δικτύου Natura πρέπει να υπόκεινται σε εκτίμηση ως προς τις επιπτώσεις της λειτουργίας τους επί τη βάσει των απαιτήσεων του άρθρου 6 παρ. 2 της οδηγίας περί οικοτόπων που αποσκοπεί στη διασφάλιση του ίδιου επιπέδου προστασίας με αυτό που επιφυλάσσει η παρ. 3 του άρθρου 6 και συνίσταται στη διασφάλιση ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν συνεπάγονται διαταράξεις ικανές να θίξουν σημαντικά τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, ιδίως δε τους στόχους διατηρήσεως που αυτή επιδιώκει [πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ: α) της 14.1.2010, C- 226/08, Stadt Papenburg, β) της 4.10.2008, C-241/08, Επιτροπή/Γαλλικής Δημοκρατίας γ) της 24.11.2011, Επιτροπή/Βασιλείου της Ισπανίας C-404/09 (Alto Sil) και δ) της 7.9.2004, C-127/2002, Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels].

18. Επειδή, το Δικαστήριο, προκειμένου να απαντήσει στον εξεταζόμενο λόγο ακυρώσεως, πρέπει πρώτα να αποφανθεί αν το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας (ΡΣΑ), το θεσπισθέν με το νόμο 1515/1985 (βλ ανωτέρω σκέψη 6) και ήδη υφιστάμενο σχέδιο υπερκειμένου, σε σχέση με το προσβαλλόμενο διάταγμα, επιπέδου, περιέχει ακριβείς κανόνες χρήσεως εδάφους κατά την

έννοια της, προμνημονευθείσης στην σκέψη 15 της παρούσης, απόφασης της 22.3.2012 του ΔΕΕ, C-567/10, Inter-Environnement Bruxelles (σκέψη 42) και το οποίο ως τέτοιο θα απήλλασσε την Διοίκηση, από την υποχρέωση να το υποβάλει σε προηγούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ.

19. Επειδή, κατά την κρατήσασα στο Δικαστήριο γνώμη το ΡΣΑ, αποτελεί τέτοιο σχέδιο, που απήλλασσε την Διοίκηση, από την υποχρέωση να υποβάλει το προσβαλλόμενο διάταγμα σε προηγούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση. Και τούτο διότι αφ' ενός το ΡΣΑ αποτελεί, κατ' αρχάς, ενιαίο, υπερτοπικό και συνολικό, ως προς τις αρχές, κατευθύνσεις και στόχους, επίπεδο σχεδιασμού χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης και προγράμματος προστασίας του περιβάλλοντος, συγκαταλέγεται δε μεταξύ των σχεδίων και προγραμμάτων, για τα οποία απαιτείται εκπόνηση στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης σύμφωνα με την ανωτέρω κ.υ.α. 107017/2006 (βλ. Παράρτημα Ι) και αφ' ετέρου διότι οι εισαγόμενες με το ΡΣΑ αρχές, κατευθύνσεις δεσμεύουν τα όργανα της Διοικήσεως κατά την έκδοση κανονιστικών και ατομικών πράξεων, των οποίων το αντικείμενο σχετίζεται με το περιεχόμενο του ΡΣΑ, με τα διατάγματα δε που εκδίδονται κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985, όπως το προσβαλλόμενο, μόνο εξειδίκευση, συμπλήρωση και τροποποίηση και του προγράμματος προστασίας περιβάλλοντος χωρίς μεταβολή των στόχων και κατευθύνσεών τους αποκλειομένης της προβλέψεως νέων έργων ή δραστηριοτήτων που δεν εντάσσονται στο σχεδιασμό, ο οποίος εισάγεται με το ΡΣΑ και έχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος σχεδιασμός, ο οποίος αναφέρεται στην προστασία των ορεινών όγκων της Αττικής (και στην εξεταζόμενη περίπτωση του όρους Υμηττού) και στην ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, δεν μπορούσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1515/1985 και την εξουσιοδότηση του άρθρου 4 παρ. 3, βάσει της οποίας εκδόθηκε το προσβαλλόμενο διάταγμα, αλλά και από την φύση των πραγμάτων, να τροποποιηθεί ή να εξειδικευθεί κατά τρόπο ώστε να ανατρέπεται ή να αλλοιώνεται το περιεχόμενο του ΡΣΑ ως προς τα όρια της προστατευτέας περιοχής, ούτε ως προς τις επιτρεπόμενες χρήσεις εδάφους που ορίζονται στο ίδιο το κείμενο του ν. 1515/1985 ή στα διαγράμματα που το συνοδεύουν και συνδημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αφού στόχος του συγκεκριμένου αυτού σχεδιασμού είναι η κατά το δυνατόν απόλυτη προστασία αυτών και των οικοσυστημάτων τους, με τις μικρότερες δυνατές οικιστικές επεκτάσεις και ανθρωπογενείς παρεμβάσεις, ενόψει και της μεγάλης οικιστικής επέκτασης του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας και του περιορισμένου του χώρου των ορεινών όγκων της Αττικής, η διατήρηση των οποίων κρίνεται εντελώς απαραίτητη για την διατήρηση της φυσικής ισορροπίας αυτής. Ενόψει του μείζονος δημοσίου ενδιαφέροντος στόχου αυτού, άλλωστε, είχε θεσπιστεί, και πριν την έγκριση, με τον ανωτέρω ν. 1515/1985, του ΡΣΑ κανονιστικό πλαίσιο προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού, με το από 31.8/20.10.1978 π.δ/μα (Δ' 544)', το οποίο προέβλεπε δύο ζώνες (Α και Β) προστασίας και καθόρισε τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά ζώνη. Παράλληλα, το όρος Υμηττός υπήχθη και σε άλλα καθεστώτα προστασίας (μεταξύ δε αυτών των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΟΚ). Με τα δεδομένα αυτά, είχε ήδη διαμορφωθεί προ της θεσπίσεως του ήδη προσβαλλομένου διατάγματος ένα αρκούντως εξειδικευμένο πλέγμα χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων, εναρμονισμένο με το περιεχόμενο του ΡΣΑ, ήδη δε με το προσβαλλόμενο διάταγμα, επιχειρείται, στο πλαίσιο του ΡΣΑ, κατ' εξειδίκευση ορισμένων κατευθύνσεων του

που ρητώς διαλαμβάνονται στον ανωτέρω ν. 1515/1985, η επί το αυστηρότερο ρύθμιση του υφισταμένου πλαισίου χρήσεων γης και ελέγχου αυτών σε όλες τις οριοθετούμενες με αυτό ζώνες, δεδομένου ότι διευρύνεται και επεκτείνεται η ζώνη Α (ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης), προκειμένου να συμπέσει, κατά το δυνατόν, με τα όρια της προστατευόμενης με βάση την οδηγία 92/43/ΕΟΚ ζώνης NATURA, και όπως ήδη εξετέθη αναλυτικά ανωτέρω στην σκέψη 8, περιορίζονται γενικά σε όλες τις πέντε με το διάταγμα αυτό θεσπιζόμενες ζώνες οι επιτρεπόμενες χρήσεις, επιβάλλονται απαγορεύσεις, που αποσκοπούν στην ανάδειξη και προστασία του ορεινού όγκου, στις περιοχές δε των Μητροπολιτικών Πάρκων δεν προστίθενται νέες χρήσεις, αλλά παραμένουν υπό προϋποθέσεις, οι νομίμως υφιστάμενες, ενώ παρέχεται η δυνατότητα της σταδιακής απομάκρυνσης όσων χρήσεων δεν είναι συμβατές με τη φυσιογνωμία και τον σκοπό των Μητροπολιτικών Πάρκων ως υπερτοπικών πόλων αναψυχής. Με τα δεδομένα αυτά, δεν απαιτούνταν, εν προκειμένω, κατά την κρατήσασα γνώμη, η τήρηση των διαδικασιών που ορίζονται στην οδηγία 2001/42/ΕΚ. και στην Κ.Υ.Α. 107017/2006, με την οποία ενσωματώθηκε η οδηγία στο εθνικό δίκαιο, αφού το σχέδιο το θεσπισθέν με το προσβαλλόμενο διάταγμα αποτελεί εξειδίκευση και εφαρμογή ρυθμιστικού σχεδίου υπερκείμενου επιπέδου (δηλαδή του ν. 1515/1985).

20. Επειδή, μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Χρ. Ράμμος, Μ. Καραμανώφ, Π. Ευστρατίου, Σπ. Μαρκάτης, Φ. Ντζίμας, Α. Χλαμπέα και η Πάρεδρος Β. Πλαπούτα οι οποίοι υποστήριξαν την ακόλουθη γνώμη: Από την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας, ως έχουν ερμηνευθεί από το Δ.Ε.Ε. (βλ. ανωτέρω σκέψη 15), συνάγεται ότι όλα ανεξαιρέτως τα σχέδια που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον πρέπει να υποβάλλονται σε εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν την έγκρισή τους. Τέτοια δε σχέδια είναι και τα σχέδια χρήσης γης, όπως το επίμαχο, το οποίο, προς το σκοπό προστασίας του επίμαχου ορεινού όγκου, προσδιορίζει ζώνες προστασίας και καθορίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις, δραστηριότητες και τους όρους και περιορισμούς δόμησης στις ζώνες αυτές. Η υποχρέωση εκτίμησης κάμπτεται μόνον αν το σχέδιο εντάσσεται σε ιεραρχία πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι οι πράξεις αυτές έχουν υποβληθεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων που προβλέπει η οδηγία και προβλέπουν ακριβείς κανόνες χρήσεις του εδάφους [ανωτέρω μνημονευθείσα απόφαση της 22.3.2012 του ΔΕΕ, C-567/10, Inter- Environnement Bruxelles (σκέψη 42)]. Στη συγκεκριμένη, ωστόσο, περίπτωση δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, καθ' όσον οι ρυθμίσεις του Ρ.Σ.Α. είναι γενικές και κατευθυντήριας μορφής. Ειδικότερα με τις διατάξεις του ν. 1515/1985 δεν θεσπίζονται εξειδικευμένες ρυθμίσεις και επομένως, κατά μείζονα λόγο, ούτε συγκεκριμένες χρήσεις γης, έστω και κατ' ελάχιστον, αλλά τίθενται απλώς γενικοί προγραμματικοί στόχοι και κατευθύνσεις. Δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί το ΡΣΑ σχέδιο υπερκείμενου, σε σχέση με το προσβαλλόμενο διάταγμα, επιπέδου, που περιέχει ακριβείς κανόνες χρήσεως εδάφους κατά την έννοια της, προμνημονευθείσης στην σκέψη 15 της παρούσης, απόφασης της 22.3.2012 του ΔΕΕ, C-567/10, Inter-Environnement Bruxelles (σκέψη 42) και το οποίο ως τέτοιο θα απήλλασσε την Διοίκηση, από την υποχρέωση να το υποβάλει σε προηγούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ. Εξ άλλου, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υποχρέωση υποβολής στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατά την έννοια της οδηγίας, ενός σχεδίου που τίθεται προς εξειδίκευση υπερκείμενου σχεδιασμού, δεν σημαίνει ότι θα έχει ως συνέπεια την ανατροπή του προγενέστερου σχεδιασμού, παρά μόνο την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

στον σχεδιασμό με την επισήμανση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την υιοθέτηση μέτρων, όπου κρίνεται αναγκαίο και τη διενέργεια αλλαγών μόνον όπου είναι εφικτό. Η αντίθετη ερμηνεία θα παραβίαζε την σαφή έννοια του άρθρου 3 παρ. 2 περ. α της οδηγίας 2001/42/ΕΚ (3 παρ. 1 περ. α της ΚΥΑ μεταφοράς της οδηγίας, ήτοι της ΚΥΑ 107017/2006) που απαιτεί για όλα τα σχέδια τα οποία εκπονούνται, μεταξύ άλλων, για την χωροταξία ή χρήση εδάφους και τα οποία (όπως και το προσβαλλόμενο διάταγμα) δεν αφορά χρήση μικρής περιοχής σε τοπικό επίπεδο ή ήσσονα τροποποίηση, να πραγματοποιείται η στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Τούτο θα είχε, δηλαδή, ως συνέπεια και τον υπέρμετρο περιορισμό του ωφελίμου αποτελέσματος (effet utile) της οδηγίας, θα κατέληγε δε στο άτοπο οποιοδήποτε “σχέδιο” ή “πρόγραμμα” εκδίδεται με βάση την εξουσιοδότηση του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 1515/1985, τουτέστιν οποιοδήποτε “σχέδιο” ή “πρόγραμμα” αφορά το Νομό Αττικής (πλην της Μακρονήσου και των Κυθήρων) να μην εμπίπτει στους ορισμούς της οδηγίας, εφόσον σε κάθε περίπτωση δεν θα προέβαινε παρά σε εξειδίκευση του ν. 1515/1985. Και ναι μεν το προσβαλλόμενο διάταγμα αποβλέπει στην προστασία της περιοχής και εισάγει ευνοϊκότερες για το περιβάλλον ρυθμίσεις σε σχέση με το παρελθόν, ωστόσο, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι, κατά την οδηγία, η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση απαιτείται για να γίνεται κατά τρόπο επιστημονικό και με την μεγαλύτερη δυνατή δημοσιότητα και συμμετοχή η κατάρτιση των σχεδίων, ανεξάρτητα από το αν αυτά, κατ' αποτέλεσμα, μπορεί εκ των υστέρων να καταλήξουν να είναι περισσότερο ή λιγότερο επιβαρυντικά για την προστασία του περιβάλλοντος σε σχέση με το προϊσχύσαν καθεστώς, πάντως το προσβαλλόμενο διάταγμα διατηρεί υφιστάμενες δραστηριότητες και χρήσεις εντός όλων των ζωνών, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οποίων ουδέποτε έχουν εκτιμηθεί (κεραίες, άρθρο 3 περ. 1 ε', νομίμως υφιστάμενα νοσοκομεία, ιερούς ναούς, κεραίες τηλεφωνίας, νεκροταφεία κ.λπ., άρθρο 8 παρ. 6, κεντρικό σταθμό μεταφόρτωσης απορριμμάτων, άρθρο 4 παρ. 6 περ. η'), ορισμένες δε εξ αυτών, όπως οι εγκαταστάσεις των κεραιών, μπορεί να υπάγονται, αναλόγως της έκτασης και της ισχύος ακτινοβολίας, στην Κατηγορία Α της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 (Β' 1022), ως τροποποιήθηκε από την Κ.Υ.Α. 126880/2007 (Β' 435). Περαιτέρω ορισμένες από τις ρυθμίσεις του (βλ. κυρίως αυτές που αφορούν στα Μητροπολιτικά Πάρκα) αποσκοπούν στον πολεοδομικό σχεδιασμό ορισμένων ζωνών. Συνεπώς, απαιτούνταν εν προκειμένω, κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, η τήρηση των διαδικασιών της Κ.Υ.Α. 107017/2006, ήτοι της Σ.Π.Ε. για το λόγο ότι μεταξύ των χρήσεων που επιτρέπει το προσβαλλόμενο διάταγμα ένιες εξ αυτών δύναται να εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 και, πάντως, σε κάθε περίπτωση η διαδικασία του περιβαλλοντικού προελέγχου.

21. Επειδή, όμως, οι ανωτέρω κρίσεις του Δικαστηρίου δεν είναι απαλλαγμένες αμφιβολιών, ως προς την έννοια των κρισίμων εν προκειμένω διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, πρέπει να διατυπωθεί προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 234 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το εξής προδικαστικό ερώτημα: “Ρυθμιστικό σχέδιο μητροπολιτικού πολεοδομικού συγκροτήματος, το οποίο θέτει γενικούς στόχους, κατευθύνσεις και προγράμματα για την χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής του εν λόγω συγκροτήματος, ορίζοντας ειδικότερα ως επιμέρους γενικούς στόχους του την προστασία των ορεινών όγκων, που το περικλείουν, καθώς και την ανάσχεση της εξάπλωσης της οικιστικής επέκτασης της πόλης, συνιστά ή όχι σχέδιο, το οποίο επιτρέπει την αρμόδια διοικητική αρχή να μη υποβάλει σχέδιο,

το οποίο εκδίδεται ακολούθως με διάταγμα, κατ' εξουσιοδότηση του νόμου, στον οποίο εμπεριέχεται το ως άνω αρχικό ρυθμιστικό σχέδιο και το οποίο θεσπίζει ζώνες προστασίας ενός εκ των ως άνω ορεινών όγκων και τις συναφείς επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, προς εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων της προστασίας των ορεινών όγκων και της ανάσχεσης εξάπλωσης της πόλης, στην διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της οδηγίας 2001/42 ΕΚ (ΕΕ L 197), κατά την έννοια του άρθρου 3 αυτής, όπως ερμηνεύθηκε με την απόφαση του ΔΕΕ της 22.3.2012, C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles - P?tititions-Patrimoine ASBL- Atelier de Recherche et d' Actions Urbaines κατά R?gion de Bruxelles – Capitale, σκέψη 42;»

22. Επειδή, σε περίπτωση που το ΔΕΕ θα απαντούσε στο ως άνω ερώτημα θετικά, αποφαινόμενο ότι το ΡΣΑ ως σχέδιο ευρισκόμενο σε ιεραρχία πράξεων με τα διατάγματα, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του θεσπίσαντος αυτό νόμου 1515/1985 (επομένως και με το προσβαλλόμενο) είναι εξ εκείνων που, κατ' αρχήν, επιτρέπουν την μη υποβολή των διαταγμάτων αυτών, που εξειδικεύουν τις ρυθμίσεις του, στη διαδικασία της προγενέστερης στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, τίθεται περαιτέρω το ζήτημα, αν παρά ταύτα, για τα εκτελεστικά αυτά διατάγματα (επομένως και για το προσβαλλόμενο) θα έπρεπε, να πραγματοποιηθεί πριν την θέσπισή τους στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, ως εκ του ότι, το ΡΣΑ (δηλαδή ο νόμος 1515/1985) το οποίο θέσπισε τις ήδη εξειδικευόμενες ρυθμίσεις, θεσπίσθηκε χωρίς να έχει υποβληθεί το ίδιο στην εν λόγω στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ .

23. Επειδή, σε ό,τι αφορά το ζήτημα αυτό κατά την κρατήσασα γνώμη, το γεγονός ότι της θεσπίσεως του ΡΣΑ δεν προηγήθηκε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση των ρυθμίσεών του δεν έχει ως συνέπεια την υποχρέωση προηγούμενης υποβολής του προσβαλλομένου διατάγματος στην εν λόγω εκτίμηση, σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις, τις οποίες θεσπίζει. Και τούτο διότι λόγω της ημερομηνίας έγκρισής του (18.2.1985) δεν ενέπιπτε στο κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42/ΕΚ (21.7.2004) και της προαναφερθείσης ΚΥΑ μεταφοράς της (5.9.2006) στο εσωτερικό δίκαιο. Αντίθετη εκδοχή θα οδηγούσε στο άτοπο να εφαρμόζονται αναδρομικά οι ρυθμίσεις της επίμαχης οδηγίας σε χρονικό σημείο κατά το οποίο αυτή δεν είχε ακόμη αρχίσει να ισχύει τυπικώς. 24. Επειδή, μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Χρ. Ράμμος, Μ. Καραμανώφ, Π. Ευστρατίου, Σπ. Μαρκάτης, Φ.Ντζίμας, Θ. Αραβάνης, Α. Χλαμπέα, Μ. Πικραμμένος, και η Πάρεδρος Β. Πλαπούτα οι οποίοι υποστήριξαν την ακόλουθη γνώμη. Το γεγονός ότι δεν απαιτούνταν εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ρυθμίσεων του Ρ.Σ.Α., διότι δεν ενέπιπταν στο κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, δεν αρκεί για να απαλλάξει τα προς εξειδίκευση των ρυθμίσεών του σχέδια (άρα και το προσβαλλόμενο διάταγμα) από την υποχρέωση εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42, καθ' όσον διαφορετική ερμηνεία θα αντέκειτο στο πνεύμα και το σκοπό των διατάξεων αυτών και θα περιόριζαν υπερμέτρως το ωφέλιμο αποτέλεσμα (effet utile) της οδηγίας. Ειδικότερα, πέραν του γεγονότος ότι σύμφωνα με ρητή νομολογία του ΔΕΕ (πρβλ. την ήδη μνημονευθείσα απόφασή του της 22.3.2012, C-567/10 Inter- Environnement Bruxelles - P?tititions-Patrimoine ASBL- Atelier de Recherche et d' Actions Urbaines κατά R?gion de Bruxelles – Capitale, σκέψη 42), απαλλαγή από την υποχρέωση υποβολής ιεραρχικώς υποδεεστέρας πράξεως σχεδιασμού σε στρατηγική περιβαλλοντική

εκτίμηση ανακύπτει μόνον, όταν για την ιεραρχικώς υπερτέρα πράξη σχεδιασμού έχει πάντως ήδη λάβει χώρα η εκτίμηση αυτή, το ζήτημα που τίθεται, δεν είναι αν το εξειδικευόμενο αρχικό σχέδιο δεν υπέκειτο στην υποχρέωση στρατηγικής περιβαλλοντικής μελέτης λόγω του χρονικού σημείου εκδόσεώς του, αλλά αν για το εξειδικευόμεν σχέδιο, δηλαδή στην παρούσα υπόθεση το προσβαλλόμενο διάταγμα, το οποίο εκδίδεται πλέον υπό το καθεστώς της τυπικής ισχύος της οδηγίας (και της προς μεταφοράν αυτής στο εσωτερικό δίκαιο ΚΥΑ) θα πραγματοποιηθεί η απαιτούμενη από την οδηγία στρατηγική περιβαλλοντική μελέτη, σε ό,τι αφορά τις ρυθμίσεις τις οποίες αυτό το πρώτον εισάγει. Επομένως, με την πραγματοποίηση για το τελευταίο της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης δεν τίθεται ζήτημα αναδρομικής εφαρμογής της οδηγίας.

25. Επειδή, όμως, οι ανωτέρω κρίσεις του Δικαστηρίου δεν είναι απαλλαγμένες αμφιβολιών, ως προς την έννοια των κρισίμων εν προκειμένω διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, πρέπει να διατυπωθεί προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 234 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα το εξής προδικαστικό ερώτημα: «Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα, ερωτάται, αν, σε περίπτωση που ως εκ του χρόνου θεσπίσεως του εξειδικευομένου στα πλαίσια μιας ιεραρχίας πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα σχεδιασμού, δεν είχε πραγματοποιηθεί για το σχεδιασμό αυτόν η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της μνημονευθείσης στο προηγούμενο ερώτημα οδηγίας 2001/42/ΕΚ, επιβάλλεται ή όχι η πραγματοποίηση της εκτίμησης αυτής επ' ευκαιρία της υπό το καθεστώς χρονικής ισχύος της οδηγίας εκδιδομένης πράξεως με την οποία εξειδικεύεται το ως άνω σχέδιο;».

26. Επειδή, σε περίπτωση κατά την οποία το ΔΕΕ ήθελε απαντήσει αρνητικά, αποφαινόμενο ότι η εξειδικεύουσα τον χωροταξικό σχεδιασμό διοικητική πράξη (και άρα και το προσβαλλόμενο διάταγμα) δεν πρέπει να υποβάλλεται σε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, ακόμη στην περίπτωση που η πράξη με την οποία θεσπίσθηκε ο ήδη εξειδικευόμενος, προγενέστερος της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σχεδιασμός (όπως συμβαίνει και με το ν. 1515/1985) δεν είχε υποβληθεί στην εκτίμηση αυτή, ανακύπτει περαιτέρω το ζήτημα αν, πάντως, ανεξαρτήτως τούτου, για την έκδοση του προσβαλλομένου διατάγματος θα έπρεπε, σε κάθε περίπτωση, επί τη βάσει των παρατεθεισών ανωτέρω στις σκέψεις 14 και 16, αντίστοιχα, διατάξεων των άρθρων 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ και 3 παρ. 1 περ β της ΚΥΑ 107017/06 να είχε πραγματοποιηθεί η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, ως εκ του γεγονότος ότι η περιοχή την οποία αυτό αφορά και τις ζώνες προστασίας της οποίας ρυθμίζει (το όρος Υμηττός) έχει, κατά τα ήδη εκτεθέντα ήδη ανωτέρω στην σκέψη 8, κατά το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της υπαχθεί στο προστατευτικό καθεστώς της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, και στο δίκτυο NATURA, χαρακτηρισθείσα ως Τ.Κ.Σ, Ζ.Ε.Π και ΕΔΚ.

27. Επειδή, ειδικότερα, από τις παρατεθείσες ανωτέρω στις σκέψεις 14, 15 και 16 διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 3 παρ. 1 περ. β της υπ' αριθ. 107017/2006 ΚΥΑ προκύπτει ότι σε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση υποβάλλονται όλα τα σχέδια και προγράμματα τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει εφαρμόζονται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του ευρωπαϊκού

οικολογικού δικτύου NATURA 2000 ΤΚΣ και ΖΕΠ και τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά, εξαιρουμένων των σχεδίων διαχείρισης και των προγραμμάτων δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για την διατήρηση και προστασία των περιοχών αυτών. Ανακύπτει λοιπόν το ζήτημα αν το προσβαλλόμενο διάταγμα, κατά το μέρος που καθορίζει τα μέτρα προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττός και μέσα στα πλαίσια αυτά τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες στις συγκεκριμένες περιοχές του αυτού όρους, οι οποίες είναι ταυτόχρονα ενταγμένες και στο εθνικό σκέλος του δικτύου NATURA 2000 και οι οποίες, συνεπώς, θα υπέκειντο υποχρεωτικώς κατ' αρχήν επί τη βάσει των μνημονευθεισών ανωτέρω διατάξεων σε στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση πριν την θέσπισή τους, συνιστούν σχέδιο διαχείρισης συνδεδεμένο άμεσα και απαραίτητο για την διατήρηση και προστασία της περιοχής αυτής, οπότε δεν υφίσταται η υποχρέωση να υποβληθούν στην ως άνω εκτίμηση.

28. Επειδή, από το μνημονευόμενο στο άρθρο 2 του προσβαλλομένου π.δ/τος διάγραμμα σε κλίμακα 1:25.000 προκύπτει ότι όλη η ενταγμένη στο δίκτυο NATURA περιοχή του όρους Υμηττού περιλαμβάνεται κατά το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος αυτής στην οριοθετηθείσα ως ζώνη Α (απόλυτη προστασία της φύσης) με το εν λόγω διάταγμα περιοχή. Μόνο ένα πολύ μικρό σε έκταση τμήμα της ως άνω ενταγμένης στο δίκτυο NATURA περιοχής (και τούτο υπό μορφή μη συνορευόντων μεταξύ τους θυλάκων στα ανατολικά όρια της συνολικής ρυθμιζόμενης με το επίμαχο διάταγμα περιοχής) έχει ενταχθεί στη ζώνη προστασίας Β (περιφερειακή ζώνη προστασίας). Επίσης δύο πολύ μικρά ομοίως τμήματα της επίμαχης περιοχής (NATURA), στο βορειοδυτικό όριο της συνολικής ρυθμιζόμενης με το διάταγμα περιοχής, έχουν ενταχθεί στις ζώνες προστασίας Δ1 (όριο πυρήνα Μητροπολιτικού Πάρκου Ιλισίων) και Δ2 (Περιφερειακή ζώνη κοινωφελών λειτουργιών και σύνδεσης με τον αστικό πάρκο Ιλισίων) ενώ τέλος ένα ακόμη παρομοίου μεγέθους τμήμα της περιοχής (NATURA) στο βορειοανατολικό άκρο έχει ενταχθεί ως τμήμα μικρού θύλακα, ο οποίος περιλαμβάνεται στην ασυνεχή ζώνη προστασίας Ε (Νεκροταφεία).

29. Επειδή, επί του ζητήματος που τίθεται προς εξέταση και του οποίου η σκιαγράφηση έγινε ανωτέρω στην σκέψη 26 η κρίση του παρόντος Δικαστηρίου είναι η ακόλουθη: Όπως έχει κατ' αρχήν εκτεθεί ανωτέρω στην σκέψη 8 η επίμαχη περιοχή υπήχθη στο εθνικό σκέλος του δικτύου NATURA ως GR3000006 και GR30000015, κατά δε την παράγραφο 4.1 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3937/2011, (ο οποίος ισχύει από 31.3.2011 και επομένως ίσχυε ήδη κατά τον χρόνο εκδόσεως του προσβαλλομένου π.δ/τος) το όρος Υμηττός, ως Τ.Κ.Σ., αποτελεί Ειδική Ζώνη Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.), και σύμφωνα με την παράγραφο 4.2 του ίδιου άρθρου, λόγω του χαρακτηρισμού του ως Ζ.Ε.Π., αποτελεί μέρος των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura. Το προσβαλλόμενο διάταγμα κατά το μέρος που καθορίζει τα μέτρα προστασίας της περιοχής της ζώνης προστασίας Α του όρους Υμηττός και μέσα στα πλαίσια αυτά τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες στην περιοχή αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως σχέδιο διαχείρισης της Ε.Ζ.Δ.-Ζ.Ε.Π., της περικλειομένης εντός της εν λόγω ζώνης προστασίας, αφού, όπως προκύπτει από τη μελέτη στην οποία στηρίζεται (και η οποία, όπως αναφέρεται στις προηγούμενες σκέψεις, δεν εκδόθηκε με βάση την διαδικασία την προβλεπόμενη για την έκδοση της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τα άρθρα 6 και 7 της ΚΥΑ 107017/2006 περί μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 2001/42 /ΕΚ διαδικασία, αλλά ούτε έχει το περιεχόμενο που απαιτείται για τέτοιες μελέτες

από τις διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙΙ του άρθρου 11 της αυτής ΚΥΑ), ουδόλως ελήφθησαν υπ' όψιν οι στόχοι διατήρησης των περιοχών αυτών, ήτοι τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων επελέγη προς ένταξη στο δίκτυο Natura. Και ναι μεν το διάταγμα αυτό αποβλέπει στην προστασία της περιοχής και εισάγει ευνοϊκότερες για το περιβάλλον ρυθμίσεις, ωστόσο διατηρεί υφιστάμενες δραστηριότητες και χρήσεις εντός όλων των ζωνών, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οποίων ουδέποτε έχουν εκτιμηθεί, όπως η τοποθέτηση ιστών για τη συγκέντρωση των εγκαταστάσεων κεραιών ραδιοφωνίας-τηλεόρασης (άρθρο 3 περ. 1 ε') και η διατήρηση των νομίμως υφιστάμενων διδαστηρίων, οίκων ευγηρίας, κεραιών τηλεφωνίας, νεκροταφείων κ.λπ., (άρθρο 8 παρ. 6), ορισμένες δε εξ αυτών, όπως οι εγκαταστάσεις των κεραιών, μπορεί να υπάγονται, αναλόγως της έκτασης και της ισχύος ακτινοβολίας, στην Κατηγορία Α της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 (Β' 1022), όπως τροποποιήθηκε από την Κ.Υ.Α. 126880/2007 (Β' 435). Συνεπώς, απαιτούνταν, εν προκειμένω, η τήρηση των διαδικασιών της Κ.Υ.Α. 107017/2006, ήτοι η πραγματοποίηση της Σ.Π.Ε., ακόμη και σε ότι αφορούσε τις ρυθμίσεις του προσβαλλομένου διατάγματος τις σχετικές με τη ζώνη Α προστασίας, για το λόγο ότι μεταξύ των χρήσεων που επιτρέπει το προσβαλλόμενο διάταγμα ένιες εξ αυτών δύναται να εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002), διότι οι προσβαλλόμενες ρυθμίσεις ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την Ε.Ζ.Δ.-Ζ.Ε.Π. του ορεινού όγκου.

30. Επειδή, μειοψήφησαν ο Αντιπρόεδρος Αθ. Ράντος και οι Σύμβουλοι Ν. Ρόζος, Αικ. Σακελλαροπούλου, Ε. Νίκα, Γ. Τσιμέκας, Β. Καλαντζή, Δ. Κυριλλόπουλος, Β. Ραυτοπούλου, Κ. Φιλοπούλου, Κ. Πισπιρίγκος, Μ. Πικραμμένος οι οποίοι υπεστήριξαν την ακόλουθη γνώμη: Με τις ρυθμίσεις του προσβαλλομένου διατάγματος, με τις οποίες ούτως ή άλλως έχουν ρυθμισθεί επί το αυστηρότερο τα θέματα των επιτρεπομένων δραστηριοτήτων και χρήσεων καθώς και των ελέγχων αυτών στο όρος Υμηττός συνολικά, ειδικά για τη ζώνη Α έχει θεσπισθεί ο μέγιστος βαθμός περιβαλλοντικής προστασίας και έχει χαρακτηριστεί ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης, που έχει ως στόχο την απόλυτη προστασία των οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και την οικολογικά συμβατή ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών και γεωλογικών χαρακτηριστικών του όρους (άρθρο 3 παρ. 1 του προσβ. δ/τος). Όπως, δε, έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω στην σκέψη 8, στη ζώνη αυτή επιτρέπονται μόνο χρήσεις, που είναι συμβατές ή κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες προστασίας της περιοχής, όπως έργα αντιπυρικής προστασίας, πυροσβεστικοί κρουνοί, εργασίες δασικής διαχείρισης, χάραξη μονοπατιών και ποδηλατικών διαδρομών, ενώ επιτρέπονται οι ήπιες ανασχετικές παρεμβάσεις σε ρέματα (άρθρο 3 1α). Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι στη ζώνη αυτή δεν επιτρέπεται καμία ουσιαστικά χρήση, και οι μόνες χρήσεις που επιτρέπονται είναι οι προαναφερθείσες εγκαταστάσεις που είναι απαραίτητες για την προστασία της επίμαχης περιοχής (αντιπυρική προστασία, δασική διαχείριση, μονοπάτια για πεζοπορία κλπ). Συνεπώς, κατά την μειοψηφήσασα αυτή γνώμη, με τα δεδομένα αυτά, το προσβαλλόμενο π.δ/μα, ειδικά κατά το μέρος που καθορίζει τα μέτρα προστασίας της περιοχής της ζώνης προστασίας Α του όρους Υμηττός και μέσα στα πλαίσια αυτά τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες στην περιοχή αυτή, συνιστά σχέδιο διαχείρισης, συνδεδεμένο άμεσα και ον απαραίτητο για την διατήρηση και προστασία της εν λόγω εντεταγμένης στο δίκτυο NATURA περιοχής και, συνεπώς, δεν υπήρχε για το εν λόγω διάταγμα, και κατά το συγκεκριμένο αυτό μέρος υποχρέωση πριν από την θέσπισή του να πραγματοποιηθεί στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση των επιπτώσεων

του, σύμφωνα με τις ανωτέρω στην σκέψη 27 μνημονευθείσες διατάξεις.

31. Επειδή, όμως, οι ανωτέρω κρίσεις του Δικαστηρίου δεν είναι απαλλαγμένες αμφιβολιών, ως προς την έννοια των κρίσιμων εν προκειμένω διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, πρέπει να διατυπωθεί προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 234 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα το εξής προδικαστικό ερώτημα: « Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο προηγούμενο, δεύτερο κατά σειράν, ερώτημα, ερωτάται αν διάταγμα περιέχον ρυθμίσεις σχετικές με μέτρα προστασίας και επιτρεπόμενες δραστηριότητες και χρήσεις σε περιοχή, η οποία είναι ενταγμένη στο εθνικό σκέλος του δικτύου NATURA ως ΤΚΣ, ΕΖΔ και ΖΕΠ, και με τις οποίες ναι μεν εισάγεται καθεστώσ απόλυτης προστασίας της φύσης, επιτρεπομένων μόνο εγκαταστάσεων αντιτυρικής προστασίας, δασικής διαχείρισης, μονοπατιών για πεζοπορία, πλην όμως από τις προσπαρασκευαστικές για την εισαγωγή των ρυθμίσεων αυτών πράξεις δεν προκύπτει ότι ελήφθησαν υπ' όψιν οι στόχοι διατήρησης των περιοχών αυτών, ήτοι τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων επελέγη προς ένταξη στο δίκτυο Natura, ενώ εξ άλλου εξακολουθούν, με βάση τις ρυθμίσεις αυτές, να διατηρούνται εντός της επίμαχης περιοχής και μη επιτρεπόμενες πλέον χρήσεις μόνον επειδή ήσαν συμβατές με το προϊσχύσαν καθεστώσ προστασίας, συνιστά ή όχι σχέδιο διαχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (ΕΕ L 206), πριν από την θέσπιση του οποίου δεν υφίσταται υποχρέωση πραγματοποιήσεως στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτιμήσεως, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο σε συνδυασμό ερμηνευόμενο προς το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β της μνημονευθείσης στα δύο προηγούμενα ερωτήματα οδηγίας 2001/42/ΕΚ;».

32. Επειδή, σε περίπτωση κατά την οποία το ΔΕΕ ήθελε απαντήσει θετικά στο προηγούμενο ερώτημα, δηλαδή ότι οι ρυθμίσεις του προσβαλλομένου διατάγματος, οι σχετικές με τη ζώνη προστασίας Α, συνιστούν σχέδιο διαχείρισης κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, με συνέπεια για τις συγκεκριμένες επίμαχες ρυθμίσεις να μην υπήρχε υποχρέωση προηγούμενης στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης των επιπτώσεών τους, και με δεδομένο περαιτέρω, ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ερμηνευόμενο, αλλά και με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β της υπ' αριθ. 107017/2006 ΚΥΑ, απαιτείται, πάντως, στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν από την εισαγωγή κανονιστικών ρυθμίσεων που δεν συνιστούν σχέδια διαχείρισης των επίμαχων περιοχών και ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις σε περιοχές οικοτόπων του δικτύου NATURA, όπως είναι, κατά τα ανωτέρω στην σκέψη 28 εκτεθέντα, οι ενταγμένες στο εν λόγω δίκτυο περιοχές του όρου Υμηττού, ήδη δε περιλαμβανόμενες όχι μόνο στην οριζόμενη με το προσβαλλόμενο διάταγμα ζώνη Α αλλά στις ζώνες Β, Δ1, Δ2 και Ε προστασίας, ανακύπτει, περαιτέρω, το ζήτημα αν, με την εκδοχή ότι για μεν τις ρυθμίσεις τις αφορώσες την περιοχή της ζώνης προστασίας Α δεν απητείτο στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, ενώ αντίθετα για τις ρυθμίσεις τις αφορώσες περιοχές του δικτύου NATURA τις εντασσόμενες στη ζώνες Β, Δ1, Δ2 και Ε προστασίας απητείτο, είναι νοητή, κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, η ύπαρξη μερικής μόνον πλημμέλειας της συνολικής ρυθμίσεως ως εκ της μη διεξαγωγής Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης. Και

συγκεκριμένα, αν, στην υπό κρίση περίπτωση, ενόψει μιας ενιαίας συνολικής χωροταξικής κανονιστικής ρυθμίσεως, για ορισμένα τμήματα της οποίας δεν απητείτο η εκτίμηση αυτή (περιοχές NATURA της ζώνης προστασίας Α), ενώ για άλλα απητείτο (περιοχές NATURA των ζωνών προστασίας Β, Δ1, Δ2 και Ε), τέτοια δε εκτίμηση δεν έγινε καθόλου, μπορεί οι συνέπειες της συνισταμένης στην παράλειψη της ΣΠΕ πλημμέλειας να περιορίζονται μόνο στις ρυθμίσεις που αφορούν την περιοχή για την οποία η εκτίμηση απητείτο, με αποτέλεσμα, στη συγκεκριμένη περίπτωση να ακυρωθεί το προσβαλλόμενο διάταγμα μόνον ως προς τις ρυθμίσεις αυτές, ή αν αντίθετα η εν λόγω πλημμέλεια λόγω του ενιαίου της ρυθμίσεως συνεπάγεται ακυρότητα του συνόλου των ρυθμίσεων του διατάγματος, δηλαδή ακόμη και εκείνων, για τις οποίες δεν απητείτο η πραγματοποίηση της ΣΠΕ (με συνέπεια την συνολική ακύρωση).

33. Επειδή, στο άρθρο 174 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ορίζεται ότι «1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των ακόλουθων στόχων: τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,..., τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων...». Μέσα στα πλαίσια αυτά που θέτει το πρωτογενές κοινοτικό δίκαιο πρέπει να ερμηνευθεί και ο σκοπός για τον οποίο με την οδηγία 2001/42/ΕΚ εισήχθη ο θεσμός της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και ο οποίος αποσκοπεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 2 περ β αυτής και στην προστασία των περιοχών των εντεταγμένων στο δίκτυο NATURA. Ο θεσμός αυτός αποβλέπει στην μέγιστη δυνατή και επί τη βάση επιστημονικών δεδομένων και της ευρύτερης δυνατής διαβουλεύσεως προστασία του περιβάλλοντος σε επίπεδο σχεδιασμού και δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Αν λοιπόν επιτυγχάνεται το επιδιωκόμενο αυτό αποτέλεσμα με μια ρύθμιση, με την οποία εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή προστασία σε μια περιοχή εντεταγμένη στο δίκτυο NATURA και με την εκδοχή ότι το ΔΕΕ θα απαντήσει στο τρίτο ως άνω προδικαστικό ερώτημα ότι η εν λόγω ρύθμιση είναι όντως σχέδιο διαχείρισης, θα αποτελούσε περιττή τυπολατρεία, και θα προκαλούσε μάλιστα επιβλαβή για τον σκοπό της προστασίας του περιβάλλοντος καθώς των περιοχών του δικτύου NATURA καθυστέρηση η ακύρωση της ρυθμίσεως αυτής και η επιβολή της υποχρέωσης να πραγματοποιηθεί η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, προκειμένου να ξαναεπιβληθεί το αυτό καθεστώς ύψιστης προστασίας, μόνο και μόνο επειδή η συγκεκριμένη ρύθμιση συμπεριλαμβάνεται σε ένα ευρύτερο πλέγμα συνολικών ρυθμίσεων, οι οποίες αφορούν και άλλες γειτονικές περιοχές, για τις οποίες, ενόψει του ότι οι ρυθμίσεις που τις αφορούν δεν συνιστούν σχέδια διαχείρισης, απητείτο η πραγματοποίηση της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει για την πρώτη και μείζονα περιοχή. Επομένως, σύμφωνα με την κρατήσασα γνώμη, αν κριθεί ότι οι ρυθμίσεις του προσβαλλομένου διατάγματος οι αφορώσες την ζώνη προστασίας Α, συνιστούν σχέδια διαχείρισης της ζώνης αυτής ως περιοχής εντεταγμένης στο δίκτυο NATURA, η πλημμέλεια της μη διεξαγωγής της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης δεν θα αφορά, το σύνολο της περιοχής NATURA, αλλά μόνο το τμήμα της που έχει ενταχθεί στις ζώνες προστασίας Β, Δ1, Δ2 και Ε, εφόσον μόνον για το τμήμα αυτό απητείτο η εν λόγω εκτίμηση κατά την έννοια της προαναφερθείσης οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ ερμηνευόμενη. Περαιτέρω συνέπεια της γνώμης αυτής είναι ότι το προσβαλλόμενο διάταγμα καθίσταται ακυρωτέο μόνο ως προς τις ρυθμίσεις που αφορούν τις ζώνες προστασίας Β, Δ1, Δ2 και Ε, η δε Διοίκηση επανερχόμενη, μετ`

ακύρωση, θα ήταν υποχρεωμένη να πραγματοποιήσει στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση μόνο κατά το μέρος αυτό και να αφήσει άθικτες τις ρυθμίσεις που αφορούν τη ζώνη Α.

34. Επειδή, μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Χρ. Ράμμος, Μ. Καραμανώφ, Α.-Γ. Βώρος, Π. Ευστρατίου, Φ. Ντζίμας, Β. Καλαντζή, Θ. Αραβάνης και η Πάρεδρος Β. Πλαπούτα, οι οποίοι υποστήριξαν την ακόλουθη γνώμη: Κύριος σκοπός για τον οποίο ο κοινοτικός νομοθέτης θέσπισε με την οδηγία 2001/42/ΕΚ τον θεσμό της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης προκειμένου περί σχεδίων (στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα χωροταξικά, όπως είναι και το προσβαλλόμενο π.δ/μα) είναι ο σχεδιασμός να γίνεται, πριν να επιχειρηθούν οι επεμβάσεις στην οικεία περιοχή, με βάση τα τελευταία δεδομένα της επιστήμης και αφού επιτευχθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή και διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους. Σκοπείται δηλαδή με τον θεσμό αυτό ο ορθολογικός και συνολικότερος δυνατός σχεδιασμός, ούτως ώστε να αποφεύγονται οι αποσπασματικές ρυθμίσεις και είναι νομικώς αδιάφορο αν μια ρύθμιση, πριν από την θέσπιση της οποίας παρατύπως δεν έλαβε χώρα η απαιτούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, θεσπίζει, κατ' αποτέλεσμα, σε κάποιο επιμέρους τμήμα της περιοχής, την οποία αφορά, πολύ αυστηρούς κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος. Επομένως, όταν επιχειρείται σχεδιασμός χρήσεων ή επιτρεπομένων δραστηριοτήτων σε μια ευρύτερη περιοχή ο σχεδιασμός αυτός πρέπει να είναι ενιαίος και να λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής την οποία αφορά, απαιτείται δε ενιαία αντιμετώπιση των δεδομένων ενώ δεν νοείται πολυδιάσπαση της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης. Συνεπώς, και στην περίπτωση που, όπως συμβαίνει και στην υπό κρίση υπόθεση, μια ενιαία γεωγραφική περιοχή, της οποίας επιχειρείται ο σχεδιασμός, είναι εντεταγμένη στο δίκτυο NATURA, η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση, η οποία απαιτείται να πραγματοποιείται σύμφωνα 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, πρέπει να προηγείται του όποιου σχεδιασμού, διότι μόνο επί τη βάση της εκτιμήσεως αυτής θα καθορισθούν με τον αρτιότερο επιστημονικά και επωφέλεστο για τους προστατευόμενους οικοτόπους τρόπο τα όρια των επιμέρους ζωνών προστασίας χρήσεως και επιτρεπομένων δραστηριοτήτων και η μεταξύ των ζωνών διαβάθμιση της έντασης προστασίας, έτσι ώστε για κάποιες με πολύ αυστηρό καθεστώς προστασίας οι επιτρεπόμενες επεμβάσεις να συνιστούν σχέδια διαχείρισης, ενώ για άλλες με λιγότερο αυστηρό καθεστώς προστασίας, οι επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες να μην μπορούν να θεωρηθούν απλά σχέδια διαχείρισης. Αρα, μόνο με βάση ενιαία προηγούμενη περιβαλλοντική εκτίμηση μπορεί να καθορισθεί σε ποια ζώνη προστασίας θα επιβληθεί τελικά ένα απλό σχέδιο διαχείρισης τύπου NATURA και σε ποια ένα σχέδιο συνήθων χρήσεων και επιτρεπομένων δραστηριοτήτων. Συνεπώς, κατά την μειοψηφήσασα αυτή γνώμη, ακόμη και σε περίπτωση που οι ρυθμίσεις του προσβαλλομένου διατάγματος οι αφορώσες την ζώνη προστασίας Α, ήθελε κριθεί ότι συνιστούν σχέδια διαχείρισης της ζώνης αυτής ως περιοχής εντεταγμένης στο δίκτυο NATURA, και πάλι η πλημμέλεια της μη διεξαγωγής της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης δεν θα αφορά μόνο την περιοχή αυτή, αλλά ολόκληρη την περιοχή του όρους Υμηττού που έχει ενταχθεί στο δίκτυο NATURA, ανεξαρτήτως ζώνης. Συνέπεια δε αυτού θα ήταν η εκ του λόγου τούτου συνολική ακύρωση του προσβαλλομένου διατάγματος και η συμμόρφωση προς την σχετική ακυρωτική απόφαση πραγματοποίηση της στρατηγικής περιβαλλοντικής μελέτης για το σύνολο του όρους Υμηττός.

35. Επειδή, όμως, οι ανωτέρω κρίσεις του Δικαστηρίου δεν είναι απαλλαγμένες αμφιβολιών, ως προς την έννοια των κρίσιμων εν προκειμένω διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, πρέπει να διατυπωθεί προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 234 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σε περίπτωση θετικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα, το εξής προδικαστικό ερώτημα: «Σε περίπτωση θετικής απαντήσεως στο προηγούμενο τρίτο ερώτημα, ερωτάται τέλος, αν όταν έχει εκδοθεί πράξη χωροταξικού σχεδιασμού, που αφορά μια ευρύτερη ενιαία γεωγραφικά περιοχή, για την οποία απαιτείται, κατ' αρχήν, επί τη βάση του άρθρου 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 93/42/ΕΟΚ η πραγματοποίηση στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και η οποία δεν έλαβε χώρα, διαπιστωθεί δε ότι για κάποια μόνο τμήματα της περιοχής αυτής, ως εκ των τελικών επιβληθεισών ρυθμίσεων των σχετικών με τις επιτρεπόμενες σε αυτά χρήσεις και δραστηριότητες, οι οποίες δεν συνιστούν απλά σχέδια διαχείρισεως, απητείτο η πραγματοποίηση προγενέστερης περιβαλλοντικής εκτίμησης, ενώ για το μεγαλύτερο μέρος δεν απητείτο, διότι κατ' αποτέλεσμα, η ρύθμιση που θεσπίσθηκε, κατά το μέρος που αφορά στα τελευταία αυτά τμήματα, συνιστά σχέδιο διαχείρισης, για το οποίο κατά το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 93/42/ΕΟΚ δεν επιβάλλεται η εν λόγω εκτίμηση, είναι νοητή ή όχι, κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42/ΕΚ η διαπίστωση της μερικής ακυρότητας της όλης αυτής ρυθμίσεως και η συνακόλουθη ακύρωσή της, μόνο κατά τα τμήματα της περιοχής, για τα οποία ως εκ των επιβληθεισών τελικά ρυθμίσεων απητείτο η πραγματοποίηση προγενέστερης περιβαλλοντικής εκτίμησης, με περαιτέρω αποτέλεσμα μετά την μερική ακύρωση της εν λόγω πράξης η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση να λάβει χώρα μόνο σε σχέση με το τμήμα αυτό και όχι συνολικά;».

36. Επειδή, εν όψει όλων των ανωτέρω, πρέπει, να αναβληθεί η επ' αυτών οριστική κρίση και να υποβληθούν προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ως άνω προδικαστικά ερωτήματα.

Δ ι ά τ α ύ τ α
Αναβάλλει την οριστική κρίση επί της αιτήσεως ακυρώσεως.

Διατυπώνει προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα εξής προδικαστικά ερωτήματα: α) «Ρυθμιστικό σχέδιο μητροπολιτικού πολεοδομικού συγκροτήματος, το οποίο θέτει γενικούς στόχους, κατευθύνσεις και προγράμματα για την χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής του εν λόγω συγκροτήματος, ορίζοντας ειδικότερα ως επιμέρους γενικούς στόχους του την προστασία των ορεινών όγκων, που το περικλείουν, καθώς και την ανάσχεση της εξάπλωσης της οικιστικής επέκτασης της πόλης, συνιστά ή όχι σχέδιο, το οποίο επιτρέπει την αρμόδια διοικητική αρχή να μη υποβάλει σχέδιο, το οποίο εκδίδεται ακολούθως με διάταγμα, κατ' εξουσιοδότηση του νόμου, στον οποίο εμπεριέχεται το ως άνω αρχικό ρυθμιστικό σχέδιο και το οποίο θεσπίζει ζώνες προστασίας ενός εκ των ως άνω ορεινών όγκων και τις συναφείς επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, προς εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων της προστασίας των ορεινών όγκων και της ανάσχεσης εξάπλωσης της πόλης, στην

διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της οδηγίας 2001/42 ΕΚ (ΕΕ L 197), κατά την έννοια του άρθρου 3 αυτής, όπως ερμηνεύθηκε με την απόφαση του ΔΕΕ της 22.3.2012, C-567/10 Inter- Environnement Bruxelles - P?titions-Patrimoine ASBL- Atelier de Recherche et d` Actions Urbaines κατά R?gion de Bruxelles – Capitale, σκέψη 42;»

β) «Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα, ερωτάται αν, σε περίπτωση που ως εκ του χρόνου θεσπίσεως του εξειδικευμένου στα πλαίσια μιας ιεραρχίας πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα σχεδιασμού, δεν είχε πραγματοποιηθεί γι` αυτόν η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της μνημονευθείσης στο προηγούμενο ερώτημα οδηγίας 2001/42/ΕΚ, επιβάλλεται ή όχι η πραγματοποίηση της εκτίμησης αυτής επ` ευκαιρία της υπό το καθεστώς χρονικής ισχύος της οδηγίας εκδιδομένης πράξεως με την οποία εξειδικεύεται το ως
ως
άνω
σχέδιο;»

γ) «Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο προηγούμενο, δεύτερο κατά σειράν ερώτημα, ερωτάται αν διάταγμα περιέχον ρυθμίσεις σχετικές με μέτρα προστασίας και επιτρεπόμενες δραστηριότητες και χρήσεις σε περιοχή, η οποία είναι εντεταγμένη στο εθνικό σκέλος του δικτύου NATURA ως ΤΚΣ, ΕΖΔ και ΖΕΠ, και με τις οποίες να μην εισάγεται καθεστώς απόλυτης προστασίας της φύσης, επιτρεπομένων μόνο εγκαταστάσεων αντιπυρικής προστασίας, δασικής διαχείρισης, μονοπατιών για πεζοπορία, πλην όμως από τις προπαρασκευαστικές για την εισαγωγή των ρυθμίσεων αυτών πράξεις δεν προκύπτει ότι ελήφθησαν υπ` όψιν οι στόχοι διατήρησης των περιοχών αυτών, ήτοι τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων επελέγη προς ένταξη στο δίκτυο Natura, ενώ εξ άλλου εξακολουθούν με βάση τις ρυθμίσεις αυτές να διατηρούνται εντός της επίμαχης περιοχής και μη επιτρεπόμενες πλέον χρήσεις μόνον επειδή ήσαν συμβατές με το προϊσχύσαν καθεστώς προστασίας, συνιστά ή όχι σχέδιο διαχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (ΕΕ L 206), πριν από την θέσπιση του οποίου δεν υφίσταται υποχρέωση πραγματοποίησης στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο σε συνδυασμό ερμηνευόμενο προς το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β της μνημονευθείσης στα δύο προηγούμενα ερωτήματα
οδηγίας
2001/42/ΕΚ;».

δ) «Σε περίπτωση θετικής απαντήσεως στο προηγούμενο τρίτο ερώτημα, ερωτάται τέλος, αν όταν έχει εκδοθεί πράξη χωροταξικού σχεδιασμού, που αφορά μια ευρύτερη ενιαία γεωγραφικά περιοχή, για την οποία απαιτείται, κατ` αρχήν, επί τη βάση του άρθρου 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 93/42/ΕΟΚ η πραγματοποίηση στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και η οποία δεν έλαβε χώρα, διαπιστωθεί δε ότι για κάποια μόνο τμήματα της περιοχής αυτής, ως εκ των τελικώς επιβληθεισών ρυθμίσεων των σχετικών με τις επιτρεπόμενες σε αυτά χρήσεις και δραστηριότητες, οι οποίες δεν συνιστούν απλά σχέδια διαχείρισεως, απητείτο η πραγματοποίηση προγενέστερης περιβαλλοντικής εκτίμησης, ενώ για το μεγαλύτερο μέρος δεν απητείτο, διότι κατ` αποτέλεσμα, η ρύθμιση που θεσπίσθηκε, κατά το μέρος που αφορά στα τελευταία αυτά τμήματα, συνιστά σχέδιο διαχείρισης, για το οποίο κατά το άρθρο 3 παρ. 2 περ. β της οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 93/42/ΕΟΚ δεν επιβάλλεται η εν λόγω εκτίμηση, είναι νοητή ή όχι, κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42/ΕΚ η διαπίστωση της μερικής ακυρότητας της όλης αυτής ρυθμίσεως και η

συνακόλουθη ακύρωσή της, μόνο κατά τα τμήματα της περιοχής, για τα οποία ως εκ των επιβληθεισών τελικά ρυθμίσεων απητείτο η πραγματοποίηση προγενέστερης περιβαλλοντικής εκτίμησης, με περαιτέρω αποτέλεσμα μετά την μερική ακύρωση της εν λόγω πράξης η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση να λάβει χώρα μόνο σε σχέση με το τμήμα αυτό και όχι συνολικά;».

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 10 Ιουνίου 2013

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας Κων. Μενουδάκος Μ. Παπασαράντη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2014.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος Η Γραμματέας Φ. Αρναούτογλου Μ. Παπασαράντη

Ν.Σ.